

Slovenski VESTNIK

RAVNE
NA
KOROŠKEM

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXIX.

CELOVEC, PETEK, 13. APRIL 1984

ŠTEV. 15 (2170)

„LJUBLJANSKI DNEVI“ V CELOVCU:

Županja Tomlje pri Slovencih

Koroška Solidarnost pod pričakovanji

Delavska zbornica: Izgube socialistov in svobodnjakov, uspehi pri ljudski stranki

Če vzamemo volitve v Delavsko zbornico za izraz splošnega političnega ozračja, moramo ugotoviti, da se volja volilcev obrača proti vladni koaliciji. Lahko bi seveda rekli tudi še drugače: volilci se odločajo proti dolga leta vladajočim strukturam. Na Koroškem so te tendence nekoliko manj izrazite. Ljudska stranka je tu pridobila manj kot drugje, z izjemo Predarlske, socialisti so zgubili manj kot v zveznem merilu. Koroška Solidarnost ni bila tako uspešna, kot so nekateri pričakovali.

Socialistična večina v „delavskih parlamentih“ se je skrčila za skoraj šest odstotkov na 58,4%. Ljudska stranka je precej pridobila: priborila si je večino pri nameščencih, na Tirolskem pa še predsednika Delavske zbornice. Izjema je seveda Predarlska, kjer je ljudska stranka zgubila nad osem odstotkov glasov. Svobodnjaki so zgubili sedem od dosedanjih 20 mandatov in imajo 2,5 odstotka vseh glasov. Komunistični sindikalisti so podobno kot Gewerkschaftliche Einheit rahlo izboljšali svoj položaj.

Na Koroškem se je naše zanimanje tokrat osredotočalo na rezultate Koroške Solidarnosti. Z njo so se Slovenci na Koroškem prvič potegovali za mandate v Delavski zbornici, kar

je brez dvoma nova kvaliteta. KS je dosegla ob svojem prvem nastopu le relativen uspeh (ali neuspeh). Z 804 glasovi, 449 pri delavcih in 355 pri nameščencih, je v deželnem merilu prišla na en odstotek vseh glasov, ostala pa je brez mandata. Seveda več povedo njeni deleži na dvojezičnem področju: v Celovcu je prišla na 1,3 odstotka, v okraju Celovec dežela na 3,2 odstotka, v okraju Velikovec pa celo na 5,8 odstotka. Rezultati v okrajih Šmohor (0,4%) in Beljak dežela (1,0%) opozarjajo seveda tudi na nesorazmernost težišč pri delu.

Uspeh (ali neuspeh) KS je seveda toliko relativna zadeva, kolikor je odvisna od pričakovanj. Kdor si je

pričakoval bliskovit start KS, je seveda razočaran. Kdor je realno ocenil pogoje, je bil potrjen v prepričanju, da je mogoče drugačno delavsko zastopstvo zgraditi samo na drugačen način. Od velikega slamnatega ognja v volilnem boju je marsikje ostala le žerjavica.

Razmere so seveda nasprotovale uspehu KS. Zakaj naj bi se človek, ki je dolga leta videl svoje interese zastopane drugje, naenkrat odločil za novo in majhno volilno grupacijo, pa čeprav je zaposlen v mešanem podjetju? Samo zato, ker je tam Slovenec direktor? Razen tega, če smo odkriti, kandidati in aktivisti KS doslej niti niso imeli prave prilike, da bi v obratih pokazali, da znajo dobro zastopati interese zaposlenih.

In še nečesa ne gre pozabiti: volilec ima vedno prav. Vzroke za relativen neuspeh kaže raje iskati pri samem sebi.

KS: „Delo gre naprej“

„Zaupajmo v lastno moč — to geslo seveda velja tudi po volitvah v Delavsko zbornico“, sta v skupni izjavi poudarila prva kandidata Koroške Solidarnosti Liza Hobel in Gregor Kristof.

„Sicer je res, da je volilni rezultat ostal pod pričakovanji, vendar ne gre spregledati upoštevanja vrednega rezultata recimo v okraju Velikovec.

Koroška Solidarnost se je s svojo kandidaturo upala na nov teren, in ta teren se je izkazal za težavnejšega, kot je marsikdo mislil. Ne moremo mimo dejstva, da slovensko delavstvo doslej sploh ni bilo prisotno na tem področju v organizirani obliki, in seveda ni mogoče desetletja starih tradicij in struktur spremeniti čez noč.

Problemi ki smo jih nakazali v volilnem boju, ostajajo naprej. Zato je samo logično, da okrepimo svoja prizadevanja in da še naprej konfrontiramo etabrirane strukture s problemi, ki so za nas življenjska vprašanja prebivalstva na tem področju. Našim volilec in aktivistom se zahvaljujemo za izkazano podporo in jih pozivamo, da nas pri delu podprejo“, zaključuje izjava.

Z „Ljubljanskimi dnevi“ v Celovcu se predstavlja kulturno središče Slovenije tudi koroškim Slovencev v Avstriji, in s svojim kvalitetnim programom dokazuje, da se Slovence tukaj ni treba sramovati glavnega mesta SR Slovenije. Je med drugim povedala županja Ljubljane Tina Tomlje, ki se je v ponedeljek po obisku Gimnazije za Slovence v Mladinskem domu srečala s predstavniki obeh političnih in kulturnih organizacij koroških Slovencev. Za takojšnjo odločitvijo za sodelovanje s Celovcem pa je bila tudi želja deloma paralizirati depozitne ovire, in seveda z bogatim kulturnim programom prispevati k temu, da se spoznata mesti in prebivalstvo, je poudarila Tomlje.

„Celovec je tudi glavno mesto koroških Slovencev“ je v svojem orisu trenutnega narodno-političnega položaja dejal predsednik ZSO, Feliks Wieser, „ne smemo pozabiti, da je v Celovcu dnevno zaposlenih več kot deset tisoč ljudi iz južnega Koroškega“ je poudaril Wieser. Zato je goste iz Ljubljane prosil tudi za podporo pri vseh narodnostnih tež-

njah, h katerim spada tudi zahteva po dvojezični šoli v Celovcu.

O načelno asimilacijski politiki Avstrije in o upravičenosti matice, da zavzame stališče k položaju koroških Slovencev pa je med drugim govoril predsednik NSKS, Matevž Grilec.

Svoje začudenje nad dejstvom, da slovenski kulturni organizaciji nista bili že pritegnjeni k pripravam za „Ljubljanske dneve“, je ob tem srečanju ponovil tajnik SPZ, Janko Malle. Županja Tina Tomlje pa je dejala, da je s celovške strani bilo menda pozitivno sprejeta ugotovitev z njene strani, da naj se bi pozitivno reševali tudi interesi slovenske narodne skupnosti.

O trenutni narodnopolitični situaciji koroških Slovencev je minuli ponedeljek informiral na sedežu ZSO v Celovcu predsednik ZSO Feliks Wieser: prvega svetnika ambasade SFRJ na Dunaju, Velimirja Slano in predsednika sveta za mednarodne odnose SZDL Slovenije, Bojana Lubja.

Svečanost v Železni Kapli

Spominska svečanost minulo nedeljo na pokopališču v Železni Kapli je veljala počastitvi padlih borcev proti fašizmu in žrtev fašizma, bila pa je obenem tudi opozorilo na nevarnosti neofašizma ter svarilo in obsodba nacionalističnih napadov na enakopravno sožitje obeh narodov v deželi. O prireditvi obširneje poročamo na 2. strani.

ZA 65-LETNICO PLEBISCITA:

Vojaška prisega v Velikovcu „ob sodelovanju Slovencev“?

Prihodnje leto, za 65-letnico koroškega plebiscita, naj bi bila osrednja vojaška prisega v Velikovcu, in sicer „ob sodelovanju Slovencev“. Tako vsaj je v pogovoru z novinarji zadnje nedelje napovedal obrambni minister Friedhelm Frischenschlager.

Sedanji obrambni minister je za take priložnosti že dvakrat „demonstrativno“ izbral kraj prisega: lani v nekdanjem nacističnem taborišču Mauthausen in letos v delavskem

stanovanjskem naselju Karl-Marx-Hof na Dunaju, znanem iz februarških bojev leta 1934.

Vsiljuje se vprašanje, kako si minister predstavlja svojo „demonstrativno“ odločitev za Velikovec? Uradno interpretacijo bi pričakovali že spričo dejstva, da je iz njegovega ministrstva slišati zelo nasprotna mnenja — po eni strani, da si o morebitni dvojezičnosti še niso na jasnem, medtem ko druga stran skuša prepričevati, da minister Slovencev sploh ni omenil.

VOLITVE V DELAVSKO ZBORNICO:

Neuspeh - nevaren poraz?

Koroška solidarnost je pri volitvah v delavsko zbornico zbrala pri delavcih 449 in pri nameščencih 355 glasov, skupno torej 804 glasove.

Brez poglobljene analize, ki pa jo bo treba brez dvoma čim prej narediti, moramo tak rezultat imenovati slab, boljše rečeno poraz. Tak rezultat pa je iz narodno-političnega vidika toliko bolj nevaren, ker časopisi širom Avstrije poročajo, da je na Koroškem le 800 slovenskih glasov (glej npr. Die Presse 11. 4. 1984).

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem že dolgo svari pred takim razvojem, kajti naši nasprotniki skušajo koroški in avstrijski javnosti prikazati popolnoma napačno sliko narodnostnih razmerij, češ na Koroškem je le toliko Slovencev, kolikor glasov zberejo razne slovenske liste. To tendenco je čutili tudi v najnovejši publikaciji deželnega arhiva „Zur Lage der Slowenen in Kärnten“. Tako se proti resničnim interesom celotne slovenske narodne skupnosti v avstrijski javnosti vedno bolj utrjuje popolnoma deformirana podoba o številčni moči koroških Slovencev.

Odgovornost za tak nevaren in škodljiv razvoj seveda ne nosijo volilci slovenskih list, temveč poleg naših nasprotnikov, ki zlonamerno povezujejo število glasov za samostojne liste s številčno močjo narodne skupnosti — kar nikakor ne odgovarja realnosti — tudi vodilni predstavniki Koroške enotne liste na čelu s predsednikom g. Karlom Smolletom, ki v zadnjih dveh mandatnih dobah deželnega zbora vedno znova „pozablja“ pred koroško in avstrijsko javnostjo jasno povedati, da samostojne liste nagovorijo le del slovenskih volilcev, medtem ko se ostali iz idejno-političnih, socialnih, zgodovinskih, lokalnih in drugih razlogov odločajo za posamezne avstrijske stranke.

Koroška solidarnost sicer ni dosegla svojega cilja, toda njeni glavni argumenti — dojezičnost v sindikatih, posebna skrb za razvoj obrobni predelov na južnem Koroškem, regionalno sodelovanje v korist obmejnih krajev na obeh straneh meje — ostanejo aktualni. Koroške stranke, predvsem pa socialistična frakcija v delavski zbornici, ki ima absolutno večino, bodo morale o teh argumentih resno razmisliti.

Za nas pa se po zadnjih volitvah postavljajo naslednji zaključki:

Pri občinskih volitvah bo ZSO v bodoče brez dvoma posvečala še večjo pozornost samostojnim nastopom. V občinah, kjer so Slovenci izvoljeni tudi na strankarskih listah, bo iskala z vsemi skupen jezik v zadevah, ki se tičejo celotne slovenske narodne skupnosti in s tem člena 7 državne pogodbe. To je in ostaja osnovna naloga ZSO, ki jo jasno definirajo tudi pravila naše organizacije.

Pri deželnozbornih volitvah letos septembra Koroška enotna lista gotovo nima izgledov, da bi v deželnem zboru dobila svojega zastopnika. Zato bi bilo morda pametno, v trezni diskusiji razmisliti o morebitni podpori drugim demokratičnim strukturam.

V zadevah člena 7 pa vsekakor ostaja za ZSO edini partner NSKS in ne kakršnakoli volilna skupina. Zato je treba med ZSO in NSKS krepiti enotno nastopanje ter napeti vse sile in vsa sredstva v boju za uresničitev konkretnih potreb in zahtev slovenske narodne skupnosti. Nikakor pa ne smemo dopustiti, da bi koroška in avstrijska javnost našo narodno skupnost zredicirala in obravnavala zgolj kot volilno grupacijo.

dipl. inž. Feliks Wieser

PREBERITE

na strani

- 2 Ob obletnici izseljevanja
- 3 Občni zbor SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah
- 4 12. Globaški kulturni teden
- 5 Strokovna predavanja za naše kmete
- 7 Organizacija ameriških Slovencev praznuje 80-letnico
- 8 Za dvojezičen radio

Pivovarna Štih

ne več „vas skrbi“?

Vprašanje pivovarne Štih (Sorgendorf) pri Pliberku se je menda znašlo v novi fazi. Sele pred nedavnim je bilo slišati, da je usoda tega podjetja „dokončno zapečatena“ — da bo pivovarna zanesljivo zaprta. Prejšnji teden pa je bila spet objavljena vest, ki upravičuje upanje, da podjetje le ne bo ukinjeno.

Minuli teden je generalni direktor kreditne banke CA, bivši finančni minister Androsch, v Celovcu predstavil znanstveno študijo o Koroški in njenem gospodarstvu (podobne publikacije bo CA izdala tudi o ostalih avstrijskih deželah). CA pa je tudi glavni delničar pivovarniške družbe, ki je lastnik pivovarne v Štihu. Tako je deželni glavar Wagner izkoristil navzočnost Androscha na Koroškem za razgovor o usodi Štiha. In rezultat posveta, pri katerem so sodelovali tudi vodilni predstavniki pivovarniške družbe, je ba je ta, da pivovarna Štih ne bo zaprta.

Ker je bilo takih obljub kakor tudi nasprotnih napovedi slišati že celo vrsto, bodo šele dejanja potrdila upanje, da Sorgendorf res ne bo več „vas skrbi“.

Dolgujemo hvaležnost tistim ki so se borili in žrtvovali v boju proti fašizmu

Na tradicionalni spominski svečanosti v Železni Kapli se je tudi letos zbralo veliko število udeležencev. Ob spomeniku, ki je bil postavljen v čast in spomin vsem tistim, ki so se borili proti fašizmu in trpeli v času nacističnega nasilja, so bili številni domačini, med njimi svojci padlih borcev, pripornikov in izseljencev, pa tudi predstavniki osrednjih organizacij koroških Slovencev ter združenj borcev iz obmejnih občin Slovenije. Prišli so na povabilo Zveze koroških partizanov, da se — kakor vsako leto — ob obletnici smrti narodnega heroja Franca Pasterka-Lenarta poklonijo spominu junakov, ki so v času, ko je bil naš narod obseden na smrt, darovali svoja mlada življenja v borbi proti fašizmu.

Podpredsednik ZKP, domačin Peter Kuhar je uvodoma spomnil na

preganjanje, ki so mu bili po prihodu nacizma izpostavljeni kapelški Slovenci. Poudaril pa je tudi, da so bili Kapelčani med prvimi, ki so se nasilju uprli. „Ko so hitlerjanci in domači nacisti začeli z izseljevanjem slovenskih družin, se je rod gozdnih delavcev, kajžlarjev, dekel in hlapcev uprl. Naša Zarja v Železni Kapli je pod vodstvom Tavčmanovega Francija (poznejšega narodnega heroja in prvega komandanta 1. koroškega bataljona — op. ured.) s pomočjo Osvobodilne fronte prva na Koroškem prižgala baklo upora, ki se je potem hitro širila po vsej južni Koroški. Temu razmahu osvobodilnega gibanja pa je bil zadan hud udarec, ko je nacistom uspelo, da so se s pomočjo belogardističnih plačancev vrinili v vrste OF. Zaprli so mnoge ljudi; Olipovo Micko, Jozeja

Weinzierla in Jurija Pasterka so aprila 1943 skupaj z drugimi antifašisti obsodili na smrt in jih na Dunaju obglavili.“

Kljub temu pa se je upor širil naprej in partizanske čete so prerasle v bataljone. To je bil poleg kmečkih puntov edini množični oboroženi odpor v zgodovini koroških Slovencev, je naglasil Peter Kuhar. V tem boju smo doprinesli ogromne žrtve: padel je narodni heroj Franc Pasterk-Lenart in z njim preko sto bojnih tovarišev; številne rojake so odgnali v taborišča Ravensbrück, Auschwitz, Dachau in Mauthausen ter v pregnanstvo; pobili so Hojnikovo in Peršmanovo družino, opustošili in oropali so naše domove.

„Vseh teh velikih žrtev pa nismo doprinesli le zase, da bi danes lahko lepše živeli; tudi ne za zakon, ki naj bi nas ščitil, pa se niti ne izvaja. V veliki meri je doprinos v borbi proti fašizmu veljal Avstriji, kateri je bil prav na podlagi našega boja priznan status napadene države. Zato so koroški partizani, interniranci in aktivisti tudi dobili red zaslug za osvoboditev Avstrije in za zopetno vzpostavitev demokratične republike. Glavni sad tega našega boja pa je člen 7 avstrijske državne pogodbe, ki nam jamči obstoj in enakopravnost. Pravice, ki smo si jih težko priborili, so torej naše in samo naše — zato z vso odločnostjo odklanjamo, da bi stari nacisti, ki so Avstrijo že enkrat pripeljali na rob prepada, z nami delali volilni boj na Koroškem.“

Ob koncu je podpredsednik ZKP zavrnil delovanje tistih krogov, ki hočejo Slovence škodovati z izpolnjevanjem programa, ki so ga svoječasno izdelale nemška Südmarcha in sorodne organizacije. Pozval je na strnitev vseh demokratičnih sil, da odbijemo napade na naše pravice ter pravočasno zavremo porajanje novega fašizma v Avstriji.

Na skupni boj proti fašizmu je v kratkih besedah spomnil tudi zastopnik borbevske organizacije iz Kranja Zmago Zupančič, ki je naglasil, da politika dobrega sosodstva vsebuje tudi obveznost pravičnega reševanja manjšinskih vprašanj. Svoj delež nedeljski svečanosti pa so prispevali tudi prosvetaši SPD „Zarja“, ki so pod vodstvom pevovodje Joška Wrulicha z izbrano pesmijo in recitacijo popestrili tradicionalno spominsko prireditev. Venci, ki so jih ob spomeniku položili predstavniki Zveze koroških partizanov in borbevske organizacije iz Kranja, so bili zunanji izraz spoštovanja in hvaležnosti, ki jo dolgujemo vsem tistim, ki so se borili in žrtvovali v boju proti fašizmu — za svet svobode, miru in enakopravnega sožitja.

OB OBLETNICI IZSELJEVANJA:

Nočemo segregacije v šolstvu južne Koroške

V teh dneh se spet spominjamo usodnih dni v aprilu 1942, ko so nacistični oblastniki s prvim valom množične izselitve koroških Slovencev začeli uresničevati stare načrte koroških nemških nacionalistov o „dokončni rešitvi“ tako imenovanega koroškega vprašanja, to je iztrebljenja slovenskega življa na Koroškem.

Tedanjih dogodkov se posebno živo spominjamo neposredno prizadeti bivši slovenski pregnanci, ki so nas oropali človekovega dostojanstva in vsega imetja ter nas kot zločince pregnali z rodne zemlje v tujino, kjer so nas zaprli v taborišča. Vsa leta pregnanstva so našim otrokom odvzeli tudi vsakršno možnost šolanja in izobraževanja.

Danes, ko se spominjamo tega zločina, zagrešenega nad našim narodom, moramo z veliko skrbjo ugotoviti, da so spet na delu sile, ki bi hotele našim otrokom okrniti možnost šolske vzgoje v materinem jeziku. Tozadevne zahteve po ločitvi šol pa so še posebno škandalozne in obsodbe vredne zaradi tega, ker ni mogoče prezreti osupljive sorodnosti med današnjimi argumenti ter smernicami, s katerimi so svoječasno nacisti izvajali svoje rasistične zakone:

● Leta 1937 so nacisti predpisali za židovske otroke ločene šole ali razrede; ugotovili so, da morajo židovske otroke vzgajati židovski učitelji, ker Židje ne morejo biti učitelji ali vzgojitelji nemške mladine.

● Leta 1984 zahteva Koroški Heimatdienst ločene šole ali razrede za nemške in slovenske otroke; poudarja, da morajo nemške otroke vzgajati nemški učitelji in slovenske otroke slovenski učitelji.

Ko z ogorčenjem opozarjamo na to značilno podobnost zahtev in argumentov, najostreje obsojamo prizadevanja za segregacijo v šolstvu južne Koroške. Kajti ločitev šol ne bi pomenila le kršenja zakonitnega načela skupne vzgoje, marveč bi nevarno ogrozila tudi sožitje med obema narodoma in s tem mir v deželi.

Zato bivši slovenski pregnanci, ki smo že enkrat bili žrtev genocidne politike, osnovane na nacionalistično-rasističnih zablodah, v skrbi za mirno bodočnost svoje domovine rotimo odgovorne dejavnike v deželi in državi, da se zoperstavijo netilcem narodnostne mržnje ter v sodelovanju s prizadetimi poskrbijo za pogoje, ki bodo zagotavljali prijateljsko in enakopravno sožitje na Koroškem. Najboljša pot k temu pa je brez dvoma skupna vzgoja mladine v duhu medsebojnega razumevanja in spoštovanja.

Celovec, v aprilu 1984

Zveza slovenskih izseljencev

PREDSEDNIK ZSO V ŽELEZNI KAPLI:

Zakon o narodnih skupinah ne more biti nadomestilo za mednarodno pogodbo

„Ko se tukaj na pokopališču v Železni Kapli klanjamo spominu vseh tistih, ki so se borili in se žrtvovali v boju za svet miru, pravičnosti in enakopravnega sožitja, se moramo zavedati zgodovinskega dejstva, da brez aktivnega oboroženega boja proti fašizmu, v katerem smo sodelovali tudi koroški Slovenci in drugi avstrijski demokrati, ne bi bilo nove Avstrije, niti ne bi bilo 7. člena avstrijske državne pogodbe.“

Tako je dejal na nedeljski spominski svečanosti v Železni Kapli predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser. Posebej se je spomnil žrtev, ki jih je nacistično nasilje terjalo v kapelški občini, omenil pa je tudi vse druge, ki so padli v borbi proti fašizmu ali trpeli v zaporih in taboriščih; poudaril je, da bo ZSO skupaj z včlanjenimi organizacijami še naprej skrbela, da bo spomin na te ljudi ostal živ.

V svojem govoru je predsednik ZSO zavzel stališče tudi k aktualnim narodnopolitičnim vprašanjem. Pri tem je odločno zavrnil trditve, da je člen 7 na Koroškem izpolnjen, kajti „zakon o narodnih skupinah v sedanjih oblikah ne more biti nadomestilo za mednarodno-pravna določila, kot jih vsebuje avstrijska državna pogodba“. Prav tako je tov. Wieser opozoril na nove napade na pravice koroških Slovencev in na nevarne pojave neonacizma v Avstriji. V zvezi z nedavnim procesom proti skupini desničarskih skrajnežev je omenil tozadevno dokumentacijo zahodnonemške televizije, ki je v povezavi z neonacistično sceno v Avstriji prikazala tudi predsednika koroške FPÖ Haiderja ter koroški Heimatdienst — „torej začnata ta dva povzročata republiko Avstriji in deželi Koroški veliko politično in moralno škodo“, je dejal govornik.

Predsednik ZSO pa je omenil tudi nevarne pojave, ki jih je v zadnjem času zaslediti znotraj naše narodne skupnosti: po eni strani poskuse izločevanja posameznikov iz narodnih organizacij zaradi političnega prepičanja in s tem monopolizacije v narodnem gibanju; po drugi strani pa boj za pozicije znotraj manjšine, pri čemer bi nekateri radi zmanjšali pomen in vlogo obeh osrednjih organizacij. „ZSO se kot nadstrankarska zbirna narodnopolitična organizacija, ki združuje v svojih vrstah ljudi različnih svetovnih nazorov, zavzema za pluralistično diskusijo znotraj narodne skupnosti. Kadar pa gre za vprašanja člena 7, moramo nastopati vsi enotno. V ospredju morajo biti celoviti narodnopolitični interesi in ne idejno ali strankarskopolitični vidiki. V teh vprašanjih je potreben enoten nastop vseh koroških Slovencev in demokratov za enakopravno uveljavljanje v družbi, v kateri živimo.“

Po volitvah v delavsko zbornico

Tudi tretji volilni zalet po lanskoletnih državnozborskih volitvah socialistom oz. socialistično-svobodnjaški vladi ni prinesel novega vzpona. V državnem merilu so socialistični sindikalisti pri letošnjih volitvah v delavsko zbornico izgubili povprečno pet do šest odstotkov glasov in sorazmerno število mandatov. Tako je edini zmagovalec na teh volitvah za delavski parlament frakcija ljudske stranke, ki je v bistvu lahko vse izgube socialistov zabeležila na svoj konto.

Za socialiste so te izgube boleče tembolj, ker potrjujejo dejstvo, ki ga SPÖ doslej ni hotela vzeti na znanje: Klasični volilci socialistov — industrijski delavci — se ne zadovoljijo več s tem, da bi se volitev vzdržali, temveč volijo takoimenovano „črno stranko“, v tem primeru torej zastopstvo krščanskih sindikalistov ÖAAB. Protest delavstva se torej ne izraža več samo v volilni abstinenca, temveč vedno bolj v zavestnem odklanjanju vladnih ukrepov.

Da je vladna politika bistveno prispevala k porazu socialističnih sindikalistov, sama prizna. Tako je predsednik vlade in socialistične stranke Sinowatz dejal, da vladna koalicija doslej še ni dovolj jasno in prepričljivo tolmačila javnosti svojih ukrepov v prid gospodarskega razmaha, ki da je že dovolj razviden. Socialistični propagandisti so se sicer že precej trudili, da bi ta razmah tolmačili avstrijskemu prebivalstvu s pomočjo kompliciranih statistik, ki baje dokazujejo novi gospodarski polet. Vendar se ta polet kaže le v bilancah raznih podjetij, ne pa v denarnicah delavcev in nameščencev in še manj v položaju, v kakršnem je

slaj ko prej približno sto tisoč brezposelnih v Avstriji, ki jih ne zanima toliko bilanca gradbene industrije, marveč v prvi vrsti lastni položaj.

Zmagovalec letošnjih volitev v delavsko zbornico je torej frakcija krščanskih sindikalistov. To pa ni samo poraz socialdemokratske stranke in njene sindikalne organizacije, marveč je to tudi poraz obeh levičarskih frakcij, ki sta spet enkrat nastopali ločeno. „Levičarski blok“ (KPA) in „Sindikalna enotnost“ (nevezani levičarji) nista dosti kaj profitirali od izgub socialistov, kar pomeni, da se delavstvo ne nagiba toliko v smer resničnih družbenih alternativ, marveč dosti bolj v smer protesta proti socialdemokratski politiki. Ta protest pa se ne izraža družbenopolitično, temveč na malomeščanski ravni — prav na tisti ravni, ki jo je desetletja socialdemokratska politika prikazovala kot edino zveličavno in ki jo trenutno propagira takoimenovani „neodvisni“ tisk, čigar tarča je socialni minister Dallinger in sploh vsak, ki zagovarja 35-urni delovni teden, ki pa ga je ÖAAB zavestno izključila iz svojega volilnega programa.

Desetletja trajajoča depolitizacija avstrijskega delavstva s strani socialdemokratske stranke se torej trenutno najbolj maščuje prav tej stranki, ko v časih gospodarske krize požene delavstvo v vrste sovražnikov delavskega razreda. Nova politizacija delavstva bo zato prva dolžnost vseh sindikalnih in izvensindikalnih skupin, ki jim gre za zavrnitev premika na desno in za korak naprej na levo.

fra-ter.

Izid volitev po okrajih

V naslednji razpredelnici podajamo pregled volilnih rezultatov v posameznih koroških okrajih in na koncu še v deželnem merilu. Da bo možna primerjava, navajamo poleg letošnjih rezultatov tudi podatke za leto 1979, in sicer za posamezne volilne skupine tako absolutno število glasov kakor v odstotkih njihov delež na skupnem številu glasov (primerjava pri KS in VGÖ ni možna, ker pri zadnjih volitvah ti dve skupini nista kandidirali).

CELOVEC MESTO		1984		1979	
	absol.	v %	absol.	v %	
KS	270	1,3	—	—	—
SP	13.248	61,9	12.481	65,3	—
VP	6.303	29,4	5.484	28,7	—
FP	1.046	4,9	966	5,1	—
KP	153	0,7	191	1,0	—
VGÖ	383	1,8	—	—	—
volilna udeležba	61,6		57,1		

CELOVEC DEŽELA		1984		1979	
	absol.	v %	absol.	v %	
KS	105	3,2	—	—	—
SP	2.020	61,6	2.300	70,8	—
VP	865	26,3	746	23,0	—
FP	189	5,7	129	4,0	—
KP	75	2,3	75	2,3	—
VGÖ	23	0,7	—	—	—
volilna udeležba	68,9		67,1		

BELJAK MESTO		1984		1979	
	absol.	v %	absol.	v %	
KS	54	0,6	—	—	—
SP	6.365	66,4	6.434	73,6	—
VP	2.258	23,6	1.676	19,2	—
FP	627	6,5	515	5,9	—
KP	128	1,3	120	1,4	—
VGÖ	150	1,6	—	—	—
volilna udeležba	59,6		58,5		

BELJAK DEŽELA		1984		1979	
	absol.	v %	absol.	v %	
KS	56	1,0	—	—	—
SP	3.339	64,0	3.149	70,9	—
VP	1.180	22,6	383	18,9	—
FP	452	8,7	348	7,8	—
KP	131	2,5	104	2,3	—
VGÖ	57	1,1	—	—	—
volilna udeležba	67,2		66,7		

ŠMOHOR		1984		1979	
	absol.	v %	absol.	v %	
KS	4	0,4	—	—	—
SP	1.085	47,5	881	48,7	—
VP	929	40,7	730	40,4	—
FP	242	10,6	187	10,3	—
KP	6	0,3	11	0,6	—
VGÖ	15	0,7	—	—	—
volilna udeležba	75,6		63,3		

VELIKOVEC		1984		1979	
	absol.	v %	absol.	v %	
KS	272	5,8	—	—	—
SP	2.828	60,1	2.445	63,7	—
VP	1.367	29,1	1.203	31,3	—
FP	182	3,9	132	3,4	—
KP	22	0,5	60	1,6	—
VGÖ	30	0,6	—	—	—
volilna udeležba	71,7		67,8		

KOROŠKA		1984		1979	
	absol.	v %	absol.	v %	
KS	804	1,0	—	—	—
SP	50.750	63,5	48.908	68,2	—
VP	21.202	26,5	17.436	24,3	—
FP	5.200	6,5	4.332	6,0	—
KP	1.039	1,3	1.040	1,5	—
VGÖ	908	1,1	—	—	—
volilna udeležba	66,4		63,9		

Okrajšave za volilne skupine pomenijo: KS - Koroška Solidarnost, SP - frakcija socialističnih sindikalistov, VP - OVP-jevska zveza delavcev in nameščencev, FP - svobodnjaška lista, KP - sindikalni levi blok (KPA), VGÖ - lista zelenih.

Uspešen začetek Ljubljanskih dnevov v Celovcu

Z izvedbo oratorija „Mesija“ Friedricha Händla so se v nedeljo zvečer v Celovcu pričeli Ljubljanski dnevi, ki bodo trajali do 10. maja letos. Začetek je bil nadvse uspešen, saj je velika dvorana Doma glasbe bila povsem zasedena, vzdušje svečano. To je bilo zaznavno tudi iz ust celovškega župana Leopolda Guggenbergerja, ki je v imenu gostitelja, mesta Celovec pozdravil številne goste. Predsednica Skupščine občine Ljubljana Tina Tomlje pa je Ljubljanske dneve v Celovcu odprla. Slednja je med drugim izrazila tudi prepričanje, da bo sodelovanje med glavnima mestoma dežele Koroške in Slovenije prispevalo k uresničevanju politike, kakor jo je označil kancler Sinovac ob svojem obisku v Beogradu glede na obstanek in ohranjanje narodne identitete slovenske in hrvaške manjšine. „Ko Ljubljanci prijateljujejo z deželnim glavnim mestom Celovcem nas pri tem spremlja tudi zanimanje in skrb za kulturno in vsakršno udejstvovanje ter razvoj v Koroški deželi živčih Slovencev“ je dejala pred-

sednica Tomlje in izrazila željo da se bodo prireditve iztekale v skupno zadovoljstvo vseh.

To zadovoljstvo je kvalitetna izvedba Händlovega oratorija v skupni produkciji ljubljanske Filharmonije in celovških Madrigalistov vsekakor izpolnila. Isto večerja za odlično predstavo ansambla MGL, ki je v ponedeljek v celovškem gledališču uprizorilo Brešanovo komedijo „Vrag na filozofski fakulteti“. Žal pa obisk predstave ni bil zadovoljiv, k sreči so čast Celovčanov rešili dijaki slovenske gimnazije ter drugi slovenski rojaki. V Mestni hiši so odprli likovno razstavo, ki nosi naslov „Mladi slovenski umetniki“. V torek je bila v gledališču predstava Ljubljanskega lutkovnega gledališča, ki je v Celovcu gostovalo s parodijo „Kozlovska sodba v Višnji gori“. V Celovcu so se srečali tudi urbanisti, ki so razpravljali o mestu Ljubljana danes in v prihodnosti. V Volkskinu so vrteli štiri slovenske filme; na razstavi „Dopust pa se je v četrtki predstavilo mesto Ljubljana. Bilo je še več drugih prireditev in strokovnih razgovorov o katerih bomo podrobneje poročali prihodnjic.

Občni zbor SPD „Drabosnjak“ - pregled pestre dejavnosti

Med slovenskimi prosvetnimi društvi, ki te dni opravljajo svoje redne občne zbornice, je tudi Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ na Kostanjah. Predsednik Janez Lesjak je odbornike in člane vabil na svoj dom v Razgledni promenadi v Vrbi, kjer jim je preteklo nedeljo podal obračun o delovanju SPD „Drabosnjak“. Kot znano, je društveni odbor bil izvoljen 20. septembra 1981, kar pomeni, da je njegova poslovna doba trajala tri leta.

Čeprav ima SPD „Drabosnjak“, ki deluje na severno zahodni jezikovni meji, pri svojem delu velike težave, je predsednikovo poročilo bilo razveseljivo. Janez Lesjak je zbor lahko seznanil o razmeroma močni aktivnosti društva. Po 50 letih so na Kostanjah spet uprizorili Drabosnjakov Pasijon. Ob pomoči sosednjih društev in obeh osrednjih kulturnih central je to povsem uspelo. Leta 1982 so Kostanjčani pripravili tri predstave Pasijona, ki niso privabile le številne domačine, ampak tudi mnogo ljudi iz drugih delov Koroške, iz matične Slovenije in iz Kanalske doline. Uspeh uprizoritve je bil tudi povod, da so Drabosnjakov Pasijon leta 1983 obnovili in z njim še enkrat nastopili. Odlomke je posnela tudi ljubljanska televizija in slovenski oddelek koroškega radia.

Izvedba Drabosnjakovega Pasijona pa je bila povezana tudi s pripravo primernega odra. Tako so se začetni prizori odigrali na provizorično preurejenem farovškem skednju, ki ga je društvo pred leti kupilo. Tudi za prizore na prostem je bilo treba storiti vse potrebno. Iz tega pa sledi, da so odborniki, člani in prijatelji društva poleg priprav za igro imeli mnogo dela. Potrebni so bili mnogo delovnih ur, ki so jih vsi opravili brezplačno. S tem pa smo že pri drugem načrtu, ki ga je SPD „Drabosnjak“ pričelo uresničevati v zadnji poslovni dobi. Iz delovnega poročila predsednika Lesjaka je bilo razvidno, da je

društvo tudi sicer pridno delovalo. Vsako leto je izvedlo še svojo tradicionalno prireditev za turiste, svoj društveni izlet, ki ga je lani priredilo v Ziljsko dolino, kjer so si med drugim ogledali ziljsko štehvanje.

Spodbudno je bilo tudi delo z mladino. Pod geslom „Otrok ustvarja“ so kostanjski otroci sodelovali na različnih prireditvah, med drugim tudi na prireditvi SPZ „Pokaži kaj znaš“. V zadnji poslovni dobi je društvo obhajalo 80-letnico obstoja. Tedaj se je javnosti predstavila tudi društvena dramska skupina, ki si je nadela ime „Drabosnjakovi komedijanti“. SPD „Drabosnjak“, ki šteje 37 članov, je torej dobro poslovalo; poleg navedenih prireditev je odbor imel 12 sej.

Občni zbor je Janezu Lesjaku ponovno zaupal mesto predsednika, za podpredsednika je bil izvoljen Herman Mačnik st., za tajnika Herman Mačnik ml., za namestnika Kristijan Zeichen, za blagajnika Hanzi Dragaschnig, v nadaljnji odbor pa so bili izvoljeni še Joachim Lesjak, Fredi Dragaschnig in Erika Lukan.

Prihodnji načrt SPD „Drabosnjak“

na Kostanjah je, da dokončno uredi farovški skedenj. Kot znano, bo objekt nosil ime „Drabosnjakov dom“. Za preurejanje je doslej bilo potrebnih 500 delovnih ur, mnogo pa jih bo še potrebnih. Predsednik Lesjak je zbor seznanil, da bo v poletnih mesecih prišla brigada mednarodne službe prostovoljcev, ki bo pomagala pri delu, hkrati pa se bo lahko seznanila z življenjem in težavami s katerimi se bori slovenska narodna skupnost na Koroškem. Društvo „Drabosnjak“ se bori tudi za sredstva iz javnih virov pri čemer je razveseljivo, da bo občina Vrba prispevala 100.000 šilingov.

Tajnik SPZ dr. Janko Malle je v imenu svoje organizacije društvu „Drabosnjak“ obljubil, da bo njegova organizacija pomagala priti do nadaljnjih javnih sredstev, zlasti dežele in zveze, sama pa bo razumljivo pomagala kar je v njenih močeh, posebno pri opremitvi doma „Drabosnjak“. Končno je treba še zapisati, da se je občnega zbora udeležil tudi zastopnik KKZ, katero je predstavljala Herbert Seher.

Zbornik KSŠSD - zrcalo dejavnosti naše študirajoče mladine

„Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju praznuje v semestru 1983-84 svoj šestdesetletni obstoj. Gotovo vzrok, da smo se usedli skupaj in naredili ta zbornik. Članke so pisali izjemoma bivši oz. sedanji klubaši. Pri izbiri sodelujočih oseb smo se ozirali, da njihov prispevek pomaga izboljšati situacijo naše slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Potrudili pa smo se tudi za politično in idejno širino.“

Tako je uredniški odbor, ki so

ga sestavljali Richard Grilc, Mario Koncilija, Tomo Weiss in Flori Wieser, zapisal v svojem uvodu zbornika, ki ga je Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju izdal ob 60-letnici svojega obstoja. Iz nadaljnjih prispevkov je razvidno, da so uredniki uresničili svoj zastavljeni cilj. To pride do izraza tudi v prispevkih predsednikov obeh političnih organizacij koroških Slovencev ZSO in NSKS dipl. inž. Feliksa Wieserja in dr. Matevža Grilca, ki kluba čestita za jubilej in ob tem naglašata pomen delovanja kluba in njegov vpliv na narodno politični razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Tudi v nadaljnjih prispevkih gre za razprave, stališča in misli oseb raznih idejnih nazorov, vendar so vsi bili ali pa so aktivni člani Kluba. Mario Koncilija bralcu daje nazoren zgodovinski pregled KSŠSD. Nadvse dragocen je pogovor z ustanovnim članom Kluba prof. Jožkom Hutterjem, ki obuja spomine na delovanje kluba v prvih letih po njegovi ustanovitvi. Sedanji predsednik KSŠSD Flori Wieser pod naslovom „Naloga“, delovanje, problemi KSŠSD, v zrcalu narodne situacije“ razpravlja o aktualnih vprašanjih Kluba. Kristijan Ogris spet piše o internih problemih — vzroku za stagnacijo v manjšinski politiki, medtem ko Janko Zerzer

Isto podporo tudi za obirsko pisateljsko srečanje!

Iz drugih časopisov povzema mo, da se bo v času od 2. do 27. maja 1984 v Celovcu spet odvijal Literarni festival“, kate- rega se bo po informaciji glav- nega organizatorja Del Veder- njaka udeležilo okoli 50 pesni- kov. Prizorišče srečanja bo spet celovška mestna hiša, ki jo bo- do v tem času preimenovali v „Dorf der Poeten“ (Vas pesni- kov). Vedernjak se je kot lite- rarni organizator uveljavil s pri- reditvami „Kärntner Frühling — Koroška pomlad“. Tedaj še kot neke vrste opozicijska oz. alter- nativna prireditev k literarnemu tekmovalju za Bachmannovo nagrado. Vedernjak je v te pri- reditve vključeval tudi slovenske koroške pesnike in pisatelje. S svojimi prireditvami je za urad- no koroško kulturno javnost bil neprijeten, vendar mu je napos- led le uspelo priti do priznanja — in potrebnih sredstev.

Teh Vedernjak ne bo dobil malo, kar 480.000 šilingov bo imel na razpolago in s tem postal enakopraven s pisateljskim srečanjem v Fresachu in Ted- nom srečanja v Celovcu. Veder- njak napoveduje prihod znanih

avstrijskih prisateljev in tudi iz drugih predelov nemškega kul- turnega prostora. Na tozadevni tiskovni konferenci (kamor slo- venskega koroškega tiska očit- no ni vabil) je menda povedal, da bo na srečanju slovenska poezija zastopana povsem ena- kopravno.

To je razveseljivo, zadeva pa postane trpka, če ob tem pomislimo, da za srečanje pisa- teljev manjšinskih narodov na Obirskem skoraj ni denarja, če- prav bi po kvaliteti in medna- rodni udeležbi že zdavnaj mora- lo biti „institucionalizirano“, in dobiti isto podporo kot jo dobi- jo organizatorji drugih tovrstnih prireditev. Ob takih številkah (480.000.— šil.) pač moramo pomisliti na mačehovski način ob- ravnavanja kulturne dejavnosti slovenske narodne skupnosti na Koroškem, zato bodo organiza- torji prihodnjega obirskega pi- sateljskega srečanja morali bolj odločno zahtevati isto finančno podporo kot jo dobijo drugi. Na osnovi čl. 7 državne pogodbe bi manjšina morala biti deležna še posebne pozornosti. Žal je stvarnost drugačna.

Sodelovanje z Narodnim muzejem

Te dni se je na Koroškem mudil novi direktor Narodnega muzeja v Ljubljani Boris Gombač. Ob tej priložnosti je obiskal Zvezo sloven- skih organizacij, kjer ga je sprejel dr. Marjan Šturm. S predstavniki ZSO ter nekaterih vključenih orga- nizacij in udeleženci SV se je tov. Gombač pogovarjal o možnostih sodelovanja te kulturne ustanove s slovenskimi organizacijami na Ko- roškem.

Ob pregledu možnosti, ki bi za sodelovanje prišle v poštev, je bilo danih tudi več pobud, kako bi taki kontakti bili v prid za obe strani. Ob tem je bilo ugotovljeno, da se Slovenci vse premalo zavedamo ogromne vrednosti in pomena, ki jih hrani Narodni muzej v Ljubljani, in kako velik je delež Slovencev v zgodovini Evrope. Zato so se do-

govorili, da bodo slovenske organi- zacije, zlasti SPZ v bodoče organi- zirale obiske razstav Narodnega muzeja, obstajajo pa tudi možnosti, da bi Narodni muzej skupno z na- šimi organizacijami prirejal ustrez- ne razstave tudi tu na Koroškem.

Poleg tega je bila tudi sprožena misel, da bi Narodni muzej stopil v stik tudi s koroškim Deželnim mu- zejem, celovško univerzo in drugi- mi tovrstnimi ustanovami v Avstriji. Nenazadnje je bilo tudi ugotovlje- no, da bi Slovenci morali storiti več za to, da bi svoje zgodovinske dragocenosti predstavili širšemu svetu, zlasti nemškemu kulturnemu prostoru.

RAZPIS

Krščanske kulturne zveze
za natečaj

neobjavljene koroške narod- ne pesmi s sodobno, v naj- širšem pomenu družbeno an- gažirano vsebino. Melodija zaželena, pa ni pogoj. Pesem naj bi bila ritmična.

Krščanska kulturna zveza se obveže, da bo po potrebi poskrbela za harmonizacijo oz. instrumentalizacijo, da bo- do nagrajene pesmi objavljene v tisku, ter, da bodo prišle v naslednjem letu na spored osrednjega koncerta Krščan- ske kulturne zveze „KORO- ŠKA POJE“.

Rokopis je treba poslati v dveh čitljivih izvodih na na- slov Krščanske kulturne zveze (Viktringer Ring 26, Celovec) do 15. septembra t. l. Roko- pisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali šifro. Toč- ni podatki o avtorju in naslov naj bo v spremnem pismu, opremljenim z istim geslom.

Za kritično presojo in izbi- ro poslanih rokopisov smo določili poseben odbor, ka- terega odločitev bo dokonč- na. Poslana besedila ostane- jo pri Krščanski kulturni zve- zi, ki jih sme tudi objaviti.

Na razpolago so sledeče nagrade:

1. nagrada 1500 šil.
2. nagrada 1000 šil.
3. nagrada 500 šil.

AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

vabi na

razstavo slikarskih del akademskega slikarja

Franca Pavlovca

(1897—1959)

Razstava je odprta do 13. aprila, od ponedeljka do petka
od 13. do 16.30 ure.

Prisrčno vabljeni!

12. Globaški kulturni teden zaključen

S pevskim koncertom moškega pevskega zbora „Slava Klavora“ iz Maribora se je v Globasnici končal 12. kulturni teden, ki ga vsako leto prireja tamošnje Slovensko kulturno društvo skupaj s Slovenskim prosvetnim društvom „Edinost“ v Štebnu.

Organizatorjem letošnjega 12. Globaškega kulturnega tedna je uspelo sestaviti bogat in pester spored, ki je obsegal dramatik, pevsko kulturo, folkloro in razna strokovna predavanja. Obiskovalci so imeli na izbiro širok spekter prireditev, ki je nudil za vsakega nekaj. To posebej velja za razna predavanja, ki so obsegala aktualno šolsko vprašanje, strokovna področja, kot je medicina, nove določbe o cestnem prometu, ali kako se naučimo novo pesmico. Poleg poljudno-znanstvenih predavanj so Globašani in rojaki iz bližnje in daljnje okolice imeli tudi dovolj priložnosti za obisk raznih prireditev kulturno-družabnega značaja.

V ta sklop sodijo že omenjeni koncert znanega pevskega zbora iz Maribora. Prireditelja pa sta v 12. Globaški kulturni teden vključila še druge kulturne skupine iz matične Slovenije, s katerimi gojita tesne prijateljske stike; prišle pa so tudi skupine sosednjih društev iz Podjune. Tako je v nedeljo 1.

aprila 1984 v Globasnici bilo pravo folklorno srečanje, ki je pri občinstvu naletelo na dober odmev. Obiskovalci so ob tej priložnosti lahko občudovali slovenske narodne in plese drugih narodov, ki so jih izvajali folklorna skupina „Valentin Kokalj“ z Visokega pri Kranju, folklorna skupina „Vinko Korže“ iz Cirkovce, folklorna skupina SKD Globasnica in otroška folklorna skupina SPD „Trta“ iz Žitave vasi. Globašani pa so imeli v gosteh tudi dramsko skupino SPD „Bilka“ iz Bilčovsa, ki je nastopila z veseloigro „Poslednji mož“, z Visokega sta prišla igralca, ki sta nastopila z enodejanko „Jaz sem Herman“.

S strani prirediteljev sta pri 12. Globaškem kulturnem tednu sodelovala pevska zbora „Franc Leder Lisičjak“ iz Globasnice in „Peca“ iz Štebna. Kot znano oba zbora vodi marljivi Janez Petjak. Prireditelja sta tudi pri predavateljih vabila strokovnjake iz Koroške in Slovenije in sicer dr. Marijo Makarovič, dv. sv. dr. Valentina Inzka,

majorja Adolfa Reiterja, dr. Emila Smolnika in prof. Janeza Bitenca.

Prireditve 12. Globaškega kulturnega tedna so bile dobro obiskane, najbolj seveda tiste kulturno družabnega značaja, pa tudi predavanja je obiskalo lepo število ljudi. Tako sta prireditelja te vsakoletne kulturne prireditve lahko zadovoljna z uspehom in z optimizmom lahko gresta v priprave naslednjega — 13. Globaškega kulturnega tedna.

Djekše

Prosvetno društvo Velikovec ima med drugim tudi častno in pa težko nalogo, da s svojo dejavnostjo pokriva tudi kraje severno od Drave tja gor do Djekš na Svinški planini. V nedeljo 1. aprila je PD Velikovec, ki letos praznuje 10-letnico svojega obstoja, vabilo na Djekše in sicer v ljudsko šolo, ki jo je brez nadaljnega dal na razpolago dješki župan Johan Travnik; brez nadaljnega zato, ker to ni tako samoumevno, kajti slovenske prosvetne organizacije v velikovski dvorani „Burg“ nimajo pravice nastopanja.

V okviru koncerta na Djekšah je pel suški oktet, ki ga vodi Bertl Logar, za instrumentalno glasbo pa je skrbel ansambel „Korenika“, pod vodstvom Alberta Krajgerja.

Zbrano publiko je pozdravil predsednik PD Velikovec Janez Kuchling in ob tej priložnosti izrekel zahvalo županu, da je dal na razpolago prostor v šoli in s tem pokazal, da je večji demokrat, kot pa so velikovski občinski možje, ki Slovincem branijo nastopanje v dvorani grada Burg.

O tem koncertu je treba naglasiti, da ga je obiskala velika množica ljudi in da je med izvajalci programa in publiko bil hitro vzpostavljen kontakt. Koncert je začel ansambel „Korenika“, ki ga poznamo kot nekdanji ansambel „Hanzija Artača“, ki večinoma poje priljubljene pesmi, ki jih je zložila Milka Hartman, uglasbil pa Hanzija Artač. Nato pa so razveseljevali publiko člani suškega okteta, ki so znani po tem, da znajo s svojimi pesmimi privlačiti publiko, med katero je bila še prav posebno številno zastopana mladina.

In ker so na Djekšah končno dobili odgovarjajoče mesto za kulturno dejavnost, bi bilo vsekakor pametno posvetiti Djekšam na skrajni severni jezikovni meji več pozornosti. Prepričani smo, da so prebivalci Djekš zainteresirani tudi na igrah in drugovrstnih prireditvah, še boljše pa bi bilo, če bi se sami enkrat predstavili s kako domačo stvarjo.

Ljubljana - Koroški večer

Prejšnji petek je imel Klub koroških Slovencev v Ljubljani svoj tradicionalni koroški večer, združen z rednim občnim zborom. Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in v Mariboru že 65 let združujeta koroške Slovence, ki so leta 1920 (po plebiscitu) morali zapustiti svojo domovino v Avstriji, njihove potomce in prijatelje koroških Slovencev.

Predsednik KKS akademik dr. Bogo Grafenauer je imel obširno poročilo o stanju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Poudaril je, da je zanimanje za problematiko koroških Slovencev še posebno naraslo z dogodki okoli zloglasnega koroškega „tafelšturma“, o katerem je poleg nemškega tiska poročal tudi evropski tisk. Tajnik KKS Stane Uršič pa je podal tajniško poročilo, v katerem se je med drugim zavzemal za oblike pomoči slovenskim prosvetnim društvom na Koroškem.

Prireditve Kluba koroških Slovencev v Ljubljani so se udeležili in pozdravili tudi predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc in tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer. Koroški predstavniki so ob tej priložnosti zagotovili, da kljub težavam, s katerimi so soočeni, ni vzroka za pesimizem in da bodo že nekako preživeli vse težave, ki se jim stavijo na pot. Feliks Wieser je ob tej priložnosti KKS izrekel zahvalo za njegovo plodno delo v korist slo-

venski narodni skupnosti na Koroškem z željo, da bi bili medsebojni stiki tudi v bodoče tako iskreni in prisrčni.

Naj še zapišemo, da se je občni zbor zavzemal za čimprejšnjo odpravo depozita, ki škoduje medsebojnemu sodelovanju in da je koroškima veteranoma — Marici Špicar in dr. Antonu Svetini podelil diplomi častnega člana. Oba sta kljub starosti še vedno aktivna člana. Po uradnem delu je bila prijetna družabnost. Čestitamo!

Becinski boni

S 1. aprilom so v Jugoslaviji in Italiji pocenili bencinske bone. Jugoslovanski bencinski boni, tudi imenovani turistični boni, se prodajajo v višini po 1000 din. En bon preračunan v avstrijsko valuto znaša 135,30 šilingov. Zanj dobite na jugoslovanskih črpalkah 14,08 litra super bencina ali 14,70 litrov navadnega bencina, ali 20 litrov dizla.

Turistične bone dobite na jugoslovanski strani mejnih prehodov ter v avstrijskih avtomobilskih klubih, menjalnicah in bankah.

Pravni nasveti

Vedno spet potrebujejo posamezniki in društva pravne nasvete, zato se je Zveza slovenskih organizacij odločila, da napolni to vrzel z uvedbo rednih pravnih nasvetov, ki jih bo dajal ob spodaj navedenih terminih dr. FRANCI SERAJNIK:

v CELOVCU (v prostorih ZSO, Gasometergasse 10) v petek 27. aprila 1984 med 9. in 13. uro

v PLIBERKU (v prostorih Posojilnice) v soboto 21. aprila 1984 med 9. in 12. uro

v ŠENTJAKOB V ROŽU (v prostorih Posojilnice) v petek 27. aprila 1984 med 17. in 20. uro

Namiznoteniški turnir

Krajevno združenje Zveze slovenske mladine Skočijan vabi na namiznoteniški turnir, ki bo na velikonočni ponedeljek, 23. aprila 1984 ob 14.00 uri v kulturnem domu v Šentprimožu.

Pliberk

Pred kratkim je v Pliberku pri svojih hčerkah praznovala svojo 80-letnico Matilda Schlieser, pd. Dobnikova mati iz Smarjete. Kljub težkemu delu na kmetiji je dosegla lepo starost, in želimo ji še mnogo zdravih let. Jubilatka se je rodila pri kmetu Oberu, tik ob državni meji in se priložila k Dobniku v Smarjeto. Z odločitvijo, da vzame za svojega življenjskega tovariša Dobnikovega Franca je vedela, da bo morala biti velika in stalna opora Dobnikovi domačiji. Z velikim prizadevanjem je Dobnikovi materi le uspelo, da sta z možem držala korak s časom in dobro gospodarila. Seveda v teh osemdesetih letih pač niso bili samo dobri „cajti“, kakor temu še sedaj nekateri pravijo, temveč tudi „cajti“ polnih skrbi in dela, če si hotel, da ostane na svoji grudi sam gospodar. Pridnost in iznajdljivost sta bili njeni lastnosti, s katerima je bila obdarjena. Korajžna Dobnikova mati se ni ustrašila še tako trdega dela, kaj šele potov, ki jih je morala napraviti v teku njenega gospodarstva pri raznih uradih in oblasteh. S svojo korajžo in železno voljo je opravila več kot marsikateri moški. Kdor pozna Dobnikovo domačijo bo vedel, da je življenje tam trdo in da to življenje zmorejo le ljudje, ki so še bolj trdi, kot more

biti narava. Z možem sta dobro gospodarila, tako da kruha ni nikoli primanjkovalo, kar v tistih dobrih „cajti“ ni bilo vedno tako. Pa tudi potem, ko se je množila družina, je Dobnikova mama znala vzorno skrbeti, da pri hiši ni bilo pomanjkanja. Svoj naraščaj sta vzgojila v pridne delavne in zavedne člane naše narodne skupnosti. Danes, ko Dobnikova mati uživa zasluženi pokoj, se lahko s ponosom ozira na prehojeno življenjsko pot, ki je bila trda, vendar tudi sončna.

Dobnikovi materi ob njenem jubileju želimo, da bi še dolgo uživala sadove njenega dela v krogu svojih in da bi bila zdrava in srečna. Kličemo ji na mnoga leta!

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in Turistično društvo Dravograd objavljata razpis za

KOROŠKO OHCET

ki bo v soboto 30. 6. 1984 v Dravogradu. Pari, ki se želijo poročiti in niso starejši od 30 let, naj se prijavijo v pisarni Slovenske prosvetne zveze v Celovcu, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22 - 32 5 94 do 20. aprila 1984. Tu boste dobili tudi podrobne informacije.

PRIREDITVE

PLIBERK

Dramska predstava „POT DO ZLOČINA“ v nedeljo 15. 4. 1984 ob 20. uri v farni dvorani v Pliberku. Gostuje igral. skupina SPD „Radiše“ Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku

ŠENTJAKOB V R.

„FIGULE-FAGULE“ Leopold Suhodolčan v nedeljo 29. 4. 1984 ob 20. uri v farni dvorani v Šentjakobu. Prireditelj: SPD „Rož“ v Šentjakobu

ŠMARJETA

NAD PLIBERKOM Odrska prireditev „STARA GARDA“ v petek 13. 4. 1984 ob 20. uri v ljudski šoli v Smarjeti nad Pliberkom. Nastopa: „Oder 73“ igralne skupine SPD „Edinost“ Pliberk Prireditelj: SPD „Edinost“ Pliberk

KAPLA OB DRAVI
POHOD V EMAVS

na velikonočni ponedeljek 23. 4. 1984 Zbirališče: ob 15. uri pri gostilni Simandl v Strugi (Strau) ali pri gradu, ki je približno 200 m od glavne ceste, ki pelje v Svetno vas Prireditelj: Katoliška mladina

CELOVEC

Iniciativa za javno dvojezično šolo v Celovcu vabi na

SREČANJE

v torek 17. aprila 1984 ob 19. uri v slovenskem mladinskem domu, Mikschallee 4 Aktivisti in sodelavci udeležite se tega srečanja v čim večjem številu!

ZELEZNA KAPLA

TAMBURAŠKI VEČER

s tamburaškim zborom „Bisernica“ iz Reteč pri Skofji Loki, domačim tamburaškim zborom „Zarja“ in dekleškimi sekteštem iz Bukovice v soboto 14. 4. 1984 ob 20. uri v farni dvorani v Zelezni Kapli. Pristrčno vabljeni!

ŠENTILJ

● v soboto 14. aprila 1984 ob 20. uri v dvorani pod cerkvijo

KONCERT

Nastopata: ansambel „Korenika“ in suški oktet ● v ponedeljek 23. aprila 1984 ob 20. uri v dvorani pod cerkvijo igra

„POSLEDNJI MOŽ“

Gostuje igralna skupina SPD „Bilka“ iz Bilčovsa Prireditelj: Katoliška prosveta Šentilj

Veseloigra

„NAŠI LJUBI OTROCI“

● v soboto 28. 4. 1984 ob 20. uri v kulturni dvorani na Ziljki Bitriči Prireditelj: SPD „Zila“ na Ziljski Bitriči

● v nedeljo 29. 4. ob 10. uri pri Kovaču na Obirkem Prireditelj: SPD „Obir“ na Obirskem Gostuje igralna skupina SPD „Dobrač“ na Brnci

ŠENTJANŽ

VIGREDNI MLADINSKI

KONCERT

v nedeljo 15. 4. 1984 ob 15 uri pri Tišlarju v Šentjanžu Spored: otroški zbor SPD „Bilka“ iz Bilčovsa, otroške skupine SPD „Gorjanci“ iz Kotmare vasi, „Skriti zaklad“ iz Sveč in tamburaška skupina Šentjanž Prireditelj: SPD Šentjanž

CELOVEC

Razstava slik Lize Lik je odprta še do 27. aprila 1984 v Mohorjevi knjigarni (od ponedeljka do petka, od 7.30 do 12.30 in od 14.30 do 17.30 ure; ob sobotah pa od 7.30 do 12. ure

GLOBASNICA

Igra „NAŠA KRI“

(F. S. Finžgar)

v nedeljo 15. 4. 1984 ob 14. uri pri Soštarju v Globasnici Nastopajo igralci SKD v Globasnici v režiji Petra Šteckra Prireditelj: SKD v Globasnici

PLIBERK

JUBILEJNI KONCERT MePZ „PODJUNA-PLIBERK“ OB 10-LETNICI OBSTOJA

v soboto 28. 4. 1984 ob 20. uri v gostilni Schwarzl v Pliberku Nastopajo: mladinski zbor „Mlada Podjuna“, vodi Mira Zdovec — MoPZ „Edinost“, vodi Joško Kert — MoPZ „Kralj Matjaž“ iz Libuč, vodi Hanzija Košutnik — moški oktet s Suhe, vodi Bertel Logar — MePZ „Podjuna-Pliberk“, vodi Toni Ivartnik

VELIKOVEC

PRAZNOVANJE 10-LETNICE OBNOVITVE PROSVETNEGA DRUŠTVA

v nedeljo 29. 4. 1984 ob 14.30 uri v Trgovski zbornici v Velikovcu Nastopajo: moški oktet s Suhe, trio „Korotan“ SPD „Danica“ iz Šentvid, dekleški zbor PD v Velikovcu Slavnostni govornik: podpredsednik KKZ Lovro Kaselj Prireditelj: Prosvetno društvo Velikovec

Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ iz Hodiš vabi na

OBČNI ZBOR

ki bo v petek 13. 4. 1984 ob 19.30 uri pri Habnarju na Plešerki (dom sindikatov).

Odbor

Strokovna predavanja za naše kmete

V koperaciji z domačo zadrugo v Škofičah je Slovenska kmečka zveza 16. marca v gostilni Anderwald (pd. Vožl) na Suhi pri Škofičah priredila strokovno predavanje s tematiko: „Zaščitna sredstva za žito in koruzo — gnojenje“. Predaval je inž. Aleksander Kassl. V obširni razlagi je kmetom predložil uporabo zaščitnih sredstev proti plevelu in uporabo gnojil. Ponekod precej nesmiselno, preveč gnojijo, podobno pa je tudi pri uporabi zaščitnih sredstev. Treba je vedeti, da s preveliko količino zaščitnih sredstev lahko uničimo celotno no-tranjo strukturo zemlje. Da pravilno gnojimo zemljo, je potrebno, da najprej napravimo preiskavo zemlje, na podlagi katere lahko ugotovimo, kakšne snovi v zemlji primanjkujejo in kaj je treba dejansko zemlji dodati. Ob upoštevanju vsega tega bo tudi investicija umetnih gnojil ekonomska.

● 22. marca je bilo v Šentjakobu v Rožu podobno predavanje v organizaciji zadruge in Slovenskega prosvetnega društva „Rož“ v Šentjakobu. Tudi na tem predava-

vanju so z zanimanjem sledili izvajanju predavatelja in stavliali vprašanja, ki so se nanašala na važna področja, kot na gnojenje, zaščitne snovi itd.

● V sodelovanju s Kat. domom prosvete Sodalitas v Tinjah je SKZ 29. marca pripravila predavanje v Tinjah, z naslovom: „Praščereja nudi možnosti dodatnih zaslužkov“. Predavatelj dipl. inž. Matevž Krasnik je zelo izčrpno obrazložil, kako v praščereji lahko dosežemo uspehe. Naglasil je, da samo, če ekonomsko načrtujemo, je investicija tudi rentabilna. Čeprav je bilo bolj malo interesentov na predavanju, so pa le-ti bolj intenzivno in zavzeto posegali v diskusijo in tako mnogo koristnega odnesli s tega predavanja.

BOROVlje

Praktični zdravnik dr. Franc Wutti v času od 16. do 20. aprila 1984 ne ordinira

Grablje pri Pliberku

Čeprav se že v polni meri prebujata narava — kažejo se že prve cvetice, ki dajejo upanje na novo življenje — se je pred nedavnim v 83. letu starosti izteklo življenje Petrovemu Nacu pd. Mačku. Zalostno so zvonovi naznanjali njegov odhod in da je Petrova domačija zgubila najstarejšega člana svoje družine. Pokojni Ignac Maček je bil zadnji od Petrovih, ki so se rodili na vrhu Komlja pri Štibarju, kjer je danes živinorejska zadruga. Kakor ves nekdanji Štibarjev rod, tako sta narava in življenje opilila od vseh strani tudi pokojnega Naca, ki je bil vse svoje življenje značajan, zaveden in odločen borec za pravice našega ljudstva. Pokojni Nac se je vse svoje življenje prebijal na domu kot kmečki delavec in to z velikim veseljem. Skromen, dober voljen in zvest domači grudi je v veseljem prenašal vse tegobe tega sveta. V idilični Petrovi bajti sta si z ženo ustvarila ognjišče in uživala harmonično družinsko srečo. Lepa lega tega domovanja s prelepim pogledom na pri-vlačno Podjuno ga je spodbujala, da ni dolžan samo opravljati delo na polju in v gozdu, marveč prispevati tudi svoj delež, da obstane naš rod na tej zemlji. Že kot mlad fant se je z vso mladostno vnemo vključil v prosvetno delo pliberškega prosvetnega društva, se tam izobraževal ob branju knjig, igranju iger... Vse te pridobljene dobrine pa je tudi znal prenesti

na druge, kar je prepričljiv dokaz plemenite narave. Pokojnik se je odlikoval tudi kot odlični pevec. Vedno je bilo prijetno slišati njegov glas, bodisi v zboru ali pa doma, ko sta še z Anejem zapela pesmi, ki jih danes le redkokdaj slišimo. Zato je pristopil tudi k moškemu pevskemu zboru prosvetnega društva Pliberk, ki ga vodi Folti Hartman z namenom, da s petjem pomaga širiti obzorje tistim, ki z odprtimi usti in srcem požirajo kulturno hrano. Pel pa ni samo v prosvetnem zboru, marveč smo ga preko 60 let srečavali tudi v cerkvenem zboru. Ob številnih žegnanjih, pogrebih, prireditvah in nastopih Naca nikoli ni manjkalo, kar je pričalo o veliki predanosti in veselju do zborovskega petja.

Pokojni je tudi sedaj, ko je užival svoj zasluženi pokoj, rad pel, zato se ne čudimo, da se je ob njegovi zadnji poti na libuško pokopališče zbralo veliko žalujočih pevcev, prijateljev in znancev, ki so mu izkazali zadnjo čast in zahvalo za vse kar je storil v korist naše narodne skupnosti. Moški pevski zbor je v slovo Nacu zapel pesmi, ki jih je pokojni sam neštokrat prepeval. Pogrebni obred je opravil mestni župnik Alojz Kulmež in z v srce segajočimi besedami orisal pokojnikovo življenjsko pot.

Zalujočim svojem velja odkrito sožalje.

ikej

● V četrtek, 5. aprila pa je bil v Domu Sodalitas v Tinjah zanimiv posvet z naslovom: „Pospeševanje ukrepov za izboljšanje kmetijstva in gozdarstva“. Organizatorja sta bila SKZ in Dom Sodalitas v Tinjah. Predaval je višji kmetijski svetnik dipl. inž. Walter Raffalt, ki je zastopal ravnatelja Kmetijske zbornice dr. Gröblacherja.

Obrazložil je, kakšnih možnosti oziroma ugodnosti se lahko kmetje poslužujejo, da lažje shajajo na svojih kmetijah. Pri tem je navedel razne pospeševalne akcije, kot so le-te za gorske kmete (Bergbauernförderung), za kmete na obmejnih področjih (Grenzlandförderung). Nadalje je bilo govora o pomoči v obliki obrestnih posojil, o konsolidacijskih posojilih (če se kmet brez lastne krivde zadolži), o agrarnoinvesticijskih kreditih (AIK-Kredite) o agrarnih kreditih za rabljene traktorje itd.

Vsako leto se izplačujejo doklade gorskim kmetom (Bergbauernzuschuß) za takomenovano II. in III. cono. Referent je obširno seznanil kmete, tako da so dobili dober vpogled v vsa važna vprašanja, ki so za kmeta še prav posebno pa za gorskega kmeta velikega in koristnega pomena.

Jože Mečina, tajnik SKZ

Bilčovs

Tudi v preteklem letu je občina Bilčovs dobro gospodarila in zaključila z dobroimetjem v višini 217.000 šilingov. Glavni bilčovski problem je projekt oskrbe z vodo, katerega realizacija bo znašala 6,5 milijona šilingov. Za redni proračun v letu 1984 je predvidenih 10.175.000 šilingov, za izredni pa 2.556.000. Občina načrtuje v letošnjem letu gradnjo večje stavbe (park za vozila in razno orodje), nadalje ureditev zdravniške sobe v novi ljudski šoli, popravilo cest, poti itd. V mesecu avgustu bo blagoslovitev kar dveh vozil požarne brambe, ki staneta skoro 2 milijona šilingov. Na seji je občinski odbornik Miha Einspieler predlagal, da bi občina zvišala podporo Glasbeni šoli, kar se je tudi zgodilo in sicer od 2000 na 4000 šilingov.

BILČOVs

Predavanje z diskusijo: **KMETIJSKA MOTORNA VOZILA V JAVNEM CESTNEM PROMETU** v petek 13. aprila 1984 ob 20. uri v gostilni Knabrlje v Velinji vasi. Predava major Adolf Reiter. Prireditelja: Posojilnica Bilčovs in zadruga Kotmara vas.

Ljubljanski dnevi v Celovcu

- v ponedeljek 16. aprila 1984 ob 19.30 uri v Domu glasbe koncert APZ Tone Tomšič
- v četrtek 26. aprila 1984 — Razstava risb dijakov iz Ljubljane in Celovca, pod naslovom „Naše mesto“. Razstava bo v foyerju glavne šole v Vetrinju do 10. maja (od ponedeljka do sobote med šolskim poukom).
- v četrtek 26. aprila 1984 Mladinsko športno srečanje obeh metro-pol
- v petek 27. aprila 1984 ob 19.30 uri v ORF gledališču — Koncert ljubljanskega studia trobil

Dvoletna šola za socialno službo

Koroška karitativna ustanova Caritas vodi v Celovcu dvoletno šolo za socialno službo (Zweijährige Schule für Sozialdienste), nekdanje poznana pod imenom „Predšola za družino in poklic“.

Naloga te šole je ustvariti solidno bazo za splošno izobrazbo ter posredovati znanje v gospodinjstvu in osnovno znanje o socialnih vprašanjih. Ta šola obhaja letos 30-letnico svojega obstoja in se je v tem času zelo dobro obnesla.

O tej šoli še nismo mnogo slišali, zato vam jo hočemo na kratko predstaviti, kaj vse konkretno se učijo v tej šoli. Kot v vsaki šoli prevladujejo v začetku teoretični predmeti, podobno kot na vseh srednjih šolah in služijo poglobitvi in širitvi splošnega znanja. Veliko teže pa se polaga tudi na praktični del izobrazbe, kot je to kuhanje, serviranje in oskrba gospodinjstva, šivanje, roko-deljenje in stenotipija.

Posebnost tega šolskega tipa je, da teorijo v času šolanja pretvarjajo v prakso, v posebnih gospodinjstvih, ki so dijakinjam na razpolago štirikrat na teden. V teh gospodinjstvih imajo popolno oskrbo, hrano in spanje. Vodijo jih izkušene gospodinje, ki jih učijo voditi gospodinjstvo, oskrbovati in vzgajati otroke, negovati bolne in stare itd.

Z zaključkom šole za socialno službo imajo dijaki dobre pogoje za izbiro primernih poklicev iz socialnega področja. Naj navedemo samo nekaj takšnih poklicev: nega dojenčkov, bolniška sestra, socialna delavka, zdravniška pomočnica... Pogoj za sprejem v to šolo je uspešno zaključena 8. šolska stopnja. Koroška karitativna ustanova Caritas ima na razpolago tudi internat, v katerega sprejemajo dekleta, ki se učijo raz-

nih poklicev (tu gre za tista dekleta, ki na svojih učnih mestih nimajo možnosti bivanja).

Podrobne informacije za vse zainteresente daje šolska direkcija (Tarnviser Straße 30-III, 9020 Celovec; tel.: (0422) 56729 vsak popoldan med 14. in 18. uro. Trenutno so še možne prijave.

Z jadrnico preko Atlantika

Slovenci niso samo odlični gorniki, kar dokazujejo številni alpinistični uspehi slovenskih planincev v domačih in tujih gorah, kar še razumemo, saj je Slovenija gorata dežela; marveč so tudi odlični navtiki, čeprav imajo samo nekaj kilometrov morske obale.

Slovenskemu jadrncu Juretu Sterku je uspelo z jadrnico domače izdelave prejadrti Atlantski ocean. To je vsekakor junaško dejanje. Z jadrnico ki nima niti sedem metrov (brez motorja) je v 29 dneh prejadral več kot 4000 morskih milj dolgo pot iz Cadiza v Španiji do kraja Point Peter na otoku Varaluque v Malih Antilih. To dolgo vožnjo je opravil samo z najnujnejšo navigacijsko opremo.

Mali slovenski narod dejansko skrbi za razne senzacije in to na raznih področjih ter tako utira ugled Slovencev oziroma Jugoslavije v svetu.

DELO IN SKGZ

NA OBISKU NA KOROŠKEM

„Delo“ na obisku — V sredo in v četrtek je obiskala predstavnice koroških Slovencev in slovenske ter mešane gospodarske ustanove na južnem Koroškem delegacija ljubljanskega dnevnika „Delo“, ki jo je vodil predsednik skupščine „Dela“, Jak Koprivc. Razgovori so tekli tudi o sodelovanju Slovenskega vestnika in Dela.

„SKGZ“ na Koroškem — Danes se mudi na enodnevnem obisku pri koroških Slovincih delegacija Slovenske kulturno-gospodarske Zveze iz Trsta, ki jo vodi predsednik komisije za zunanje stike pri izvršnem odboru SKGZ Suadam Kapič.

JANKO MESSNER

Koliko znamo še slovensko?

Jezikovni pogovori v Radiu Celovec

8

O oziralnih odvisnikih, pravih in nepravilnih, smo nekaj malega že slišali. Spomnimo se pomagala, ki smo ga tedaj navedli. Najprej zgled napačne rabe:

‘Na jasi se je nenadoma prikazal srnjak, ki ga je ustrelil moj prijatelj.’ Se še spomnite, kje tiči napaka? — Ali moremo reči: prikazal se je tisti srnjak, ki ga je ustrelil moj prijatelj? — Menda res ne gre, kajti če ga je ustrelil moj prijatelj, se ni mogel več pokazati nikomur, ubogi gozdni lepoteč... .

Kako naj tedaj to reč prav povemo?

Tako, da napravimo dva priredna stavka, drugega za drugim, ločena z vejico ali s piko, to je vseeno: Na jasi se je nenadoma prikazal srnjak. Moj prijatelj ga je ustrelil.

Seveda pa bi bil pravilen tak oziralni odvisnik: Na jasi se je nenadoma prikazal srnjak, ki sem ga že nekaj dni brez uspeha zalezoval. Preizkusimo naš ‘ki’ pa bomo videli, ali se sme pohvaliti, da je na pravem mestu. Postavimo pred odnosnico zaimke ‘tisti’: na jasi se je prikazal TISTI srnjak, ki sem ga že nekaj dni zalezoval

brez uspeha. Takoj vidimo, da je KI na pravem mestu, saj daje zveza TISTI, KI zadovoljiv smisel. V takem primeru je podredje zdravo, če ne, potem ni v redu. Še en zgled za napačno rabo zaimka ‘ki’:

‘Zunaj vasi me je ustavil policaj, ki me je vprašal, zakaj sem se zapeljal z avtom čez nepretrgano črto.’

Ali lahko v tem stavku uporabim naše preskusno sredstvo? Ustavil me je TISTI policaj, ki me je vprašal, zakaj da sem se zapeljal... Vsakdo takoj vidi, da je ta zveza nesmiselna. Kaj drugega bi bilo, ko bi se podredje glasilo: Zunaj vasi me je ustavil ISTI policaj, ki me je že prej ta dan vprašal, zakaj da sem se zapeljal... Tu bi bil odvisni stavek policaju nekako za znamko: aha, tisti, ki! V našem primeru pa ne gre za to, KATERI policaj tam zunaj vasi ustavlja voznike, marveč KAJ od njih hoče! Oziralni odvisnik tu ne pojasnjuje osebk, odnosnice POLICAJ, ampak izraža nadaljnjo, novo, neznan misel, zanjo pa je potreben nov enakovreden stavek, se pravi nadreden stavek. Tega lepo povežemo z veznikom IN ali v tem primer TER:

Zunaj vasi me je ustavil policaj in me vprašal, zakaj da ga takole lomim.

In zdaj zgled iz zadnjih Naših razgledov:

‘... ‘Obirsko srečanje’ naj ne bi bilo nekak šablonski ostanek ali improvizacija, kar se je po treh srečanjih že pokazalo...’

Tudi tu gre za oziralni odvisnik, ki ga uvaja pač zaimke KAR, ker gre za stvar, razloženo v celem nadrejenem stavku, ne za eno samo odnosnico.

Ponovimo stavek še enkrat in dobro prisluhnimo, kje in zakaj ga je poročevalec polomil: Obirsko srečanje naj ne bi bilo nekak šablonski ostanek ali improvizacija, kar se je po treh srečanjih že pokazalo... KAJ se je pokazalo? Ali to, da je v dosedanjih treh srečanjih v resnici bil tak šablonski ostanek ali improvizacija? Ali pa to, da v nobenem teh treh srečanj ni bilo nikakršnega šablonskega ostanka ali improvizacije? Čemu potem govori o takem OSTANKU? Brez utemeljitve ali bojzani gotovo ne. Torej so se gotovo v teh dosedanjih srečanjih prikazovale nekakšne šablone in improvizacije. To nam potrjuje tudi njegov naslednji stavek: Ob vsakem srečanju izboljšujemo organizacijo in vsebino s pozitivnimi kolektivnimi diskusijskimi prispevki. Tako vidimo, da bi bil moral stvar povedati bolj izčrpno in jasno, nikakor pa ne z oziralnim zaimkom KAR, saj mu ta potolče ravno to, kar bi rad povedal: da so dosedanja tri srečanja pokazala, kako inovacijsko, pestro se tam srečujejo pisatelji in kako tam debatirajo sistematično, domiselno in premišljeno, skratka vsakomur koristno. No, da bi le! In da bi taka srečanja služila izboljšanju naše hlamudrave pisateljske slovenščine!

O muli, ki se je vina napila

„Ta je pa bosa!“ boste dejali. „Mula vendar ne gre v gostilno!“

Pa vendar je res. To se je zgodilo v tistih časih, kajpak, ko so v naših gozdovih pokale partizanske puške. V naši četi smo imeli mulo, ki ji je bilo ime Pika. Pa zakaj Pika? Pika zaradi tega, ker jo je včasih trma obsedla in če je tedaj na vsem lepem obstala, kadar se nam je najbolj mudilo, smo rekli: „Mula je spet napravila piko!“

Drugače pa je bila Pika lepa žival, krasotica med mulami, zmerna in pohlevna in nosila je na hrbtu celo goro reči: kotel, vreče s hrano, pa tudi marsikak nahrbtnik, če je bil tovariš omagal na strmi poti. Kadar pa se je zaradi trme ustavila, se je ustavila zares in je stala, dokler se ji sami spet ni zljubilo naprej. Gonjač ali mulovodec Mihec je imel zaradi tega mnogo sitnosti in marsikatera trda je padla na njenem hrbtu. Seveda, ne preveč, ker je bil Mihec dobrega srca in se mu je Pika vseeno smilila, čeprav je bila muhasta.

„Žival nima pameti kot mi, kaj hočemo!“ jo je zagovarjal, kadar so tovariši hrulili na-

denj, ker je zaradi njene trme vsa četa obstala na žgočem soncu.

Mihec je venomer razmišljal, kako bi jo odvadil te nečedne lastnosti. In kar naprej ji je grozil: „Pika, Pika, tudi moje potrpežljivosti bo enkrat konec. Tedaj bo pa gorje!“ Pika ga je samo po strani pogledala in zadovoljno smukala listje z leskovega grma.

Nekoč pa se je zgodilo, da se je pika napila. Da, nasrkala se ga je prav pošteno! Četa je namreč že nekaj dni taborila v neki hribovski vasi. Tisto leto je bilo mnogo sadja in kmetje so prav tiste dni kuhali žganje. Nekje so ga imeli toliko, da jim je zmanjkalo posode in gospodinja v zadnji hiši ga je bila spravila v vedro pod pojato in šla po hišah prosit steklenice. Pa ti je Pika, ki se je pasla okoli bajt, zalezla prav tjakaj, ovohala je pijačo, srknila iz čebrička, še enkrat in še enkrat pa spet enkrat — dokler ni bil čebriček prazen. Partizani so tedaj pravkar stali okoli kotla, ker je bilo kosilo skuhanost, ko so zagledali takšen prizor: Muha je pribežljala po vasi, kakor da je bila ponorela. Za hip se je ustavila, poskočila zdaj na levo zdaj na desno, zarezgetala kakor pijanec, ki poskuša vriskati in spet zdirjala naravnost med presenečene partizane, prevrnila kotel in nekaj tovarišev, postavila se je na glavo in jo ucvrla nato po hribu navzdol kakor kraška burja.

„Jojmene, jojmene, primite jo, božjast jo je popadla!“ je kričal Mihec in se je zapodil tudi sam po hribu navzdol, da bi jo dohitel. Partizani pa so strmeli v to vihro peklensko, metalo so polena za podivjano pošastjo, ker so bili ob menažo in nič kaj prijetnega ne bi doživela, če bi se zdajci vrnila mednje. Spodaj ob gozdičku pa se je, nesrečnica, zvrnila na tla, prevrgla se je na hrbet, bincnila z nogami nekajkrat na vse strani, toda vstati ni mogla več. Obležala je na strani, žmrkala z očmi, kakor da se ji vrti v glavi in ko jo je Mihec ves obupan ogledoval kakor deveto čudo, se mu je zdelo, da se mu celo posmehuje.

„Pika, Pikica, mar mi boš poginila?“

Oh, ali je bil nesrečen! Obupno je lomil roke nad to nesrečo, gladil jo je po glavi in jo poskušal spraviti na noge. Kdo bo sedaj prenašal kotel in vreče in nahrbtnike? On sam, Mihec...?

„Pika, Pikica draga, vstani vendar! Ali smo partizani, ali nismo? Nikoli več te ne bom namlatil, prisegam ti, Pikica!“ ji je obljuboval in se je že ob sami misli, da bo moral sam vlačiti kotel, potil, da je bil ves moker.

Tedaj pa se mu je zadelo, da diši hudirjevo močno tod okoli po žganju in ko ji je glavo privzdignil, mu je iz njenega gobca kar puhnil duh po tropincu. Sprva je kar obstal, potem pa je sedel kraj mule na tla, prijel se je za trebuh in se je pričel na ves glas smejati.

„Tak nasrkala si se ga, prijateljica! Mar te ni sram, ti mrha pijana! Pa kar pri belem dnevu!“

No, in čez kako uro je bila Pika spet na

Naš zanimivi svet

● Eskimske žene uporabljajo širok plašč, imenovan „amaut“, s katerim ogrnejo sebe in otroka, ki ga nosijo vedno s seboj.

● V antičnih kronikah so našli seznam zmag grškega boksarja Theagenesa, ki je veljal za zmagovalca v težki kategoriji v letih 484 do 468 pred našim štetjem. Zabeležena sta 2102 dvoboja, v katerih je ubil 1803 nasprotnike (boksali so se brez rokavic) in ostal nepremagan.

● Pruski kralj Friderik Viljem I. (18. stoletje) ni bil le zelo varčen, ampak je imel tudi dobro razvit trgovski čut. Umetniki so zanj izdelovali slike, ki jih je potem Friderik mašenkostno predelal in prikazoval obiskovalcem kot svoje. Zelen je, naj gostje slike ocenijo in če so iz vljudnosti navedli visoke cene, jih je potem diplomatsko prisilil, da so jih po takih cenah kupili.

● Ambra, ki jo zaradi prijetnega in trajnega vonja zelo cenijo v parfumeriji, je bolezenski izloček kita glavača in plava po morskem površju, zlasti v Indijskem oceanu. Vredna je dvakrat toliko kot enaka teža zlata.

● Benetke stoje na 118 otokih, ki jih povezuje 78 mostov, v Amsterdamu je otokov 96 in mostov 290, Grand v Belgiji pa ima 26 otokov in 207 mostov.

● Sokratova žena Ksantipa velja po krivici za prepirljivo, tiransko zakonsko ženo. Sokrat (470—399 pred našim štetjem) je bil tako popolnoma predan svoji filozofiji, da se sploh ni brigal za ženo in otroke, zato ni čudno, da je Ksantipa, ki je nosila na svojih ramah skrb za vso družino, včasih izgubila potrpljenje in moža nekoliko bolj hrupno spomnila na njegove dolžnosti.

● Znamenitega angleškega pomorščaka sira Walterja Raleigha, ki je proti koncu 16. stoletja osvojil za Anglijo prve kolonije, so leta 1618 obglavili, ker se je na eni svojih ekspedicijskih spopadel s Španci, čeprav je obljubil kralju, da se bo bojem izogibal.

● Ko so leta 1793 polnili prvi balon z vodikom, so zlihi 240 litrov žveplene kisline na 350 kg železnih ostružkov. Zaradi kemične reakcije je nastal vodik, ker pa se je pri tem razvijala precejšnja vročina, so morali balon ves čas polivati z vodo.

● Leta 1772 je odplul znameniti angleški pomorščak James Cook na ekspedicijsko, ki naj bi odkrila Antarktiko, katere obstoj so že tedaj slutili. Prišel je na jug do 71. stopinje zemeljske širine, a kopnine ni našel — ko bi bil plul po tej zemeljski širini naprej, bi bil Antarktiko odkril, ker sega večina kontinenta okoli južnega tečaja do 65. stopinje zemeljske širine.

Pustite me

Pustite me,

da moje srce toži med mestnimi zidovi,
med še starimi plotovi,
v revščini ljubezni,
med mrtvimi domovi . . .

Pustite me,

da sanjam o žitnih poljih,
o škrjancu nad travnikom cvetočim,
o pesmi smrek šumečih,
o kristalih sonca v vodi,
o zlati, zlati svobodi . . .

Pustite me,

da sanjam o težkih dneh,
da partizanska kri, ki je povsod razlita,
kjer je zemlja naša srčno draga,
pognala bo cvetove rdeče
za vsakega
in ljubil vsak jih s srcem
bo poštenim zvesto, goreče . . .

nogah. Malce je škilila, kakor da bi jo v spanju mora tlačila, ko pa se je pri potoku vode napila, jo je spet prijelo, da bi poskočila. Toda Mihec jo je trdno držal za povodec. V vasi jo je hotel zapreti v hlev kakor po navadi, pa ga je Pika s tako silo vlekla za seboj, da se je kar prašilo za njima. Kam pa...? Naravnost pod pojato k čebričku . . .

Zadaj za hišo pa kričanje in jojmene! Kmetica se je zmerjala partizane, da so ji spili naskrivaj čebriček žganja. Partizani pa da ne, hudimana, da ne in ne in da se naj pri priči v zemljo pogreznejo, če tajijo.

Komandant je bil strog, toda pravičen. Če so bili fantje težjni, naj bi si ga kupili, ampak takole po tatinsko pa ne!

„Tovariši, ki so ga izpili, naj se takoj javijo!“ je ukazal.

„Tovariš komandant, tule je grešnik!“ je zavpil Mihec, ki je ta hip prignal mulo predenj.

In ko je nato Mihec pripovedoval, kaj se je bilo zgodilo, so vsi prasnili v smeh, celo kmetica se je nalezla smeha in je partizanom darovala celo vedro dobrega mošta.

Toda povesti še ni konec! Ko so naslednjega dne odhajali partizani iz vasi, so jim kmetje napolnili vse čutare s pijačo, da se bodo na pohodu krepčali, in vesela pesem se je razle-

gala še daleč nazaj iz hribov. Sredi strme poti pa, ko so že lep čas hodili, se je, spak mulasti, spet kar na vsem lepem ustavil. Vsa četa je že izginila za ovinkom, Mihec pa, ves nesrečen, se je zaman ukvarjal s trmasto Piko.

„Čakaj, mrcina, danes te pa bom!“ je dejal srdito in je že potegnil pipec iz žepa, da bi odrezal vejo. Tedaj pa se je domislil, da je jezen in da ne bi bilo napak napraviti požirek iz čutare. Stal je pred mulo in je odprl čutaro ter nagnil . . .

In še preden je utegnil napraviti pošten požirek, se je mula premaknila in iztegnila jezik. „Oha, takšna je ta stvar!“ si je mislil Mihec. „Poskusimo!“

Šel je naprej z odprto čutaro — mula pa za njim. In ko se je čez čas spet vsled trme ustavila, je Mihec odprl čutaro, Pika pa, kakor ozdravljena, je brez vsakega priganjanja krevsala pohlevno za njim. Nikoli več ni odrezal palice. Sam se je odrekel vsem požirkom, samo da je imel vedno dišečo pijačo pri rokah. In uboga mula se je vsakokrat dala speljati kakor muha na med. Mihec pa je zaslovel za najboljšega mulovodca daleč naokrog. Tako je mula zaradi pijače izgubila svojo trmo.

Tone Seliskar

Danes vam bom povedal drobno zanimivost iz življenja Etiopcev.

V Etiopiji so prav tako kot pri nas ob cestah in poteh krčme in gostišča. Le da so nekatere čisto drugačne kot pri nas. Med dve akaciji razpne možakar kos starega šotora, naredi nekako streho, da ne pada dež po njem in njegovih gostih in — glej, že je tu kavarna ali krčma. In v te borne kavarne ob reki Avaš pripeljejo koka-kolo. V njej prodajajo tudi pivo, mangov sok in druge pijače.

Kako si pomaga lastnik take kavarne? Denarja nima, da bi kupil hladilnik, in če bi imel denar, da bi kupil hladilnik, ni električnega toka. Hladilnik pa ne bi mogel delovati brez elektrike. Zato pa si je domiselni Etiopjec naredil najbolj preprost hladilnik na svetu. Res je, da je hladilnik zelo preprost, toda hladilnik je pa le.

Ob krčmi je skopal v zemljo kvadratasto jamo. Potem jo je

obložil z odpadki desk. Te je oblekel v stare vreče in prostor prekril. Potem je z žebljem preluknjal velik vrč in zdaj steče krčmar vsake pol ure k reki Avaš, zajame z vrčem vodo in jo hitro obesil nad hladilnik. Vo-

„E, sila me je naučila. Moram zaslužiti malo denarja, da si bom kupil moko.“

V tej deželi torej mnogi ljudje sanjajo o moki, o najbolj navadni hrani. Njihove želje so zelo daleč od avtomobilov, televi-

Krčma ob reki Avaš

zorzjev, centralnega gretja. Ne vedo, kaj pomeni iti na morje, na dopust. Važno je, da si služijo malo najbolj navadne hrane in da preživijo. Prišli so neki tužci in posedli po posekanem deblu baobab drevesa. Krčmar je stekel k njim, jim pokazal svoj hladilnik in jim ponujal ohlajeno pijačo. Prišel je tudi krčmarjev sin, ki je pomagal očetu. To je bil deček kakih desetih let. Oče mu je

da neprenehoma curlja skozi vrečevino, moči steklenice koka-kole, piva, mangovega soka in drugo. Stene hladilnika so vedno mokre in hladijo pijačo. Včasih se zgodi, da krčmar zajame v vodi tudi majčkenega krokodilčka in tako se znajde v krčmarjevem hladilniku tudi krokodilček.

„Kdo vas je naučil delati tak hladilnik?“ sem vprašal krčmarja.

ukazal, naj brž teče k reki in prinese vedro vode. Deček je prinesel vodo, tužci so pa začudeni gledali, kako deluje ta hladilnik. Ogledali so si tudi dečka, toda krčmarjeve pijače niso hoteli piti. Deček jih je vabil, klical, jim kazal ohlajene steklenice, prosil, naj jih otipajo, toda tužci tega niso hoteli storiti.

Na koncu je eden izmed njih vzela iz žepa denarnico in dal dečku petak. To je očetu in sinu že kar nekaj pomenilo.

Hladilnik je pa kar naprej delal: kap-kap-kap . . .

Sonce je pripekalo na ogromne baobabove liste, na lijane in na bodeče akacije.

Na drugi strani reke je drmal ogromen krokodil. Sonce mu je sijalo navpično na hrbet.

V tej vročini sta si mali etiopski deček in njegov oče krčmar zaželela, da bi skočila v reko Avaš med nilske konje. Toda tega nista smela storiti, kajti v trenutku bi ju zagrabil krokodil.

Brez svoje močne SNPJ bi bili ameriški Slovenci izgubljeni

V teh dneh slavi visok delovni jubilej največja bratska organizacija med ameriški Slovenci — Slovenska narodna podpora jednota. Ustanovljena je bila na izseljenem zborovanju od 6. do 9. aprila 1904 v Chicagu, glavni pobudniki za ustanovitev največje izseljenke podporne organizacije pa so bili člani chicaškega Slavija, ki je bilo ustanovljeno leto prej — 1903. Živa zgodovina SNPJ je izseljenec povratnik 95-letni Frank Milavec.

Pravila za novo organizacijo so pred 80 leti sestavili po vzoru raznih naprednih delavskih organizacij drugih priseljencev, samo ime pa so si „sposodili“ od podobne češke organizacije, od tod „jednota“.

V začetku je imela nova organizacija 246 članov v devetih društvih, z leti je njen ugled vse bolj naraščal, hkrati s tem pa tudi število članov. Že konec leta 1905 je bilo v SNPJ 34 društev z več kot 1500 člani, organizacija pa je bila še vedno v nenehni vzponu: ustanavljali so mladinske oddelke, pridružili so se ameriški združenju tovrstnih organizacij, ustanovili so svoje glasilo — dnevnik Prosveto in lastno tiskarno, pridružile so se ji še druge podobne organizacije ameriških Slovencev. Največ članov je imela organizacija v petdesetih letih, ko jih je bilo nad 70.000, danes pa jih ima okrog 55.000. Njeno premoženje je ocenjeno na več kot 30 milijonov dolarjev, vrednost zavarovalnin pa nad 70 milijonov dolarjev.

Težak začetek

„Takrat, ko smo mi prihajali v Ameriko, je bilo tam dela dovolj, vendar pa je bilo trdo in slabo plačano. Po 12 ur smo delali v rudniku in smo dobili po 14 centov na uro. Za življenje je še bilo, hudo pa je bilo, če si zbolel ali se poneprečel. Zaradi tega so se naši ljudje tako radi včlanjali v bratske podporne organizacije, ki so ti priskočile na pomoč v težavah,“ pripoveduje Frank Milavec. Iz Knežaka se je izselil v Ameriko kot osemnajstleten fant leta 1906, že leta 1907 pa se je v Koloradu, kjer je bila njegova prva postaja, včlanil v društvo Orel št. 21. SNPJ. Jednota je ostal ves čas zvest, tudi v „starem kraju“, kamor se je vrnil po 71 letih življenja v Združenih državah Amerike.

Ob prihodu v Ameriko Frank Milavec kot večina drugih priseljencev ni znal jezika, zato se je v glavnem družil z rojaki. V veliko oporo mu je bilo tudi članstvo v SNPJ.

„Rasel sem ob SNPJ“

„Slovenska narodna podpora jednota in zlasti pozneje tudi njen dnevnik Prosveta,“ pripoveduje F. Milavec, „me je izobraževala, brez nje bi bil popolnoma izgubljen. Ko smo Slovenci prišli v Ameriko, nismo pomenili nič, izgubljali smo se v množicah priseljencev z vseh koncev sveta. Jednota pa nam je s Prosveto zbudila zavest, da tudi mi gradimo Ameriko, da prispevamo svoj delež pri njenem nezadrž-

nem razvoju, da nismo samo gnoj, ki ga potrebuje ta dežela. Zase lahko rečem, da sem ob Prosveti rasel; danes si ne morem predstavljati, kakšno bi bilo moje življenje, ko se ne bi včlanil v to slovensko napredno, bratsko, delavsko organizacijo. To je del mojega življenja. Zato sem še posebno vesel, da me je sedanji predsednik SNPJ Edward Hribar prosil, naj za jubilejno številko Prosvete, ki zdaj izhaja le še kot tednik, napišem nekaj svojih spominov na delovanje SNPJ v nekdanjih časih. To bo zgodovina Jednote, kot sem jo sam doživljal in občutil...“

Trdna vez med rojaki

Nekdaj je bila organizacija, kakršna je SNPJ, tudi tista trdna vez, ki je povezovala rojake. To je bila obenem krvna vez ljudi z enakimi običaji, jezikom, tradicijami. Zato je skoraj samo po sebi razumljivo, da je SNPJ ves čas svojega obstoja posvečala veliko pozornost tudi negovanju narodnih običajev, kulture idr., pomagala pri zidavi narodnih domov, da bi omogočala ta način dela, hkrati pa se je zavzemala za ideale, ki so si jih zastavili že ustanovitelji — socialna enakost, svobodo mišljenja, prizadevanje za boljši svet delavstva, za miroljubno reševanje svetovnih problemov.

Ob izbruhu druge svetovne vojne oziroma ob okupaciji Jugoslavije so bili člani SNPJ med pobudniki za ustanovitev Slovensko-ameriškega narodnega sveta (SANS), ki je ogromno prispeval za mednarodno priznanje narodnoosvobodilnega gibanja v stari domovini, obveščal ameriško in svetovno javnost o tem, kdo se v Jugoslaviji v resnici bori proti okupatorju, že sredi vojne vihre pa je začel akcije za zbiranje pomoči trepečemu ljudstvu v „starem kraju“ in po vojni za obnovo porušene domovine. Zneski, ki so jih prispevali člani SNPJ in ki so bili nakazani iz skupne blagajne za pomoč domovini, gredo v desetisoče dolarjev. Vsekakor moramo omeniti, da ta pomoč tudi v novejšem času ni povsem usahnila, saj je SNPJ prispevala precejšen znesek za obnovo v potresu prizadetega Posočja in pred dobrima dvema letoma tudi za žrtve letalske nesreče na Korziki.

Jože Prešeren
(po članku v Delu)

Menjava denarja

Stanje v četrtek 12. aprila 1984

Za 100 din dobite	11.50 šil.
Za 100 din plačate	14.50 šil.
Za 100 lir dobite	1.090 šil.
Za 100 lir plačate	1.180 šil.
Za 100 mark dobite	694.00 šil.
Za 100 mark plačate	710.30 šil.

23. MEDNARODNI SEJEM KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA

KRANJ, 13.-23. 4. '84

- razstava gozdarske in kmetijske mehanizacije
- razstava in ponudba sira in prehrambenih izdelkov
- razstava in ponudba opreme za kmečki turizem
- ugoden nakup blaga široke potrošnje
- posebna ponudba:
 - pohištvo
 - obutev
 - tekstil
 - usnjena konfekcija
 - suha roba
 - gradbeni material
 - lovsko oprema

- Na sejmu vam nudimo
- usluge banke,
- menjalnice in špedicije
- Restavracija z morskimi
- ribami in specialitetami,
- grill, gorenjska in srbska
- narodna jedila

poslovno prireditveni center gorenjski sejem Kranj
jugoslavija — slovenija — savski log
telefoni:
tajništvo, lehn. služba 21-575, 21-580
brzojav: sejem kranj
telex: 34657 YU GS KR
p. p. 129

vstopnina: 20 Asch

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 15. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.15 Varstvo ptic v Avstriji — 10.30 Glasbeni skedenj — 12.10 Florijan, prijatelj živali — 12.15 Inozemski report — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Dan Kihot — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija — danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.20 To so bili časi — 22.15 Šport — 23.00 Poročila.

SOBOTA, 14. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Otrok z zelenimi očmi — 12.10 Nočni studio — 13.15 Poročila — 14.25 Romanca v molu — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Poročila — 17.05 Kdo rakodelci z nami? — 17.30 Skrivnostna globina — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Avstrija — danes — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Stavimo, da... — 22.05 Šport — 23.05 Evine hčerke — 23.55 Poročila.

NEDELJA, 15. 4.: 11.00 Šport — 12.00 Ura tiska — 13.00 Vedno ta televizija... — 13.30 Poročila — 15.00 Whitewater Sam — 16.30 Očetje kiamote — 16.45 Tao Tao — 17.10 Gibanje je vse — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Avstrijska ljudska glasba — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Čarobna gora — 22.05 Šalom — 22.10 Nočni studio — 23.15 Čas za liriko — 23.20 Poročila.

PONEDELJEK, 16. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Šola danes — 10.30 Whitewater Sam — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 15.00 Herkulovo maščevanje — 16.30 Mahdijevi sabljači — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Pasje zgodbe — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Fauna Iberica — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.08 „Novi podnajemnik“ — 21.15 Smiley-evi ljudje — 22.10 Oka v vesolje — 23.10 Poročila.

TOREK, 17. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Spet v Tibetu — 10.15 Zlati časi — 11.05 Secret squirrel — 11.20 Ponedeljski šport — 12.10 Slike iz Avstrije — 12.35 Šiling — 13.00 Poročila — 15.00 Največja Herkulova zmaga — 16.25 V Seng-seng pogorju — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Peanuti — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Reportaža — 21.15 Vincent, Francois, Paul in drugi — 23.10 Poročila.

SREDA, 18. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.30 Spet v Tibetu — 10.15 Veliki artisti — 11.45 Eskimov prvi lov — 12.15 Reportaža — 13.05 Poročila — 15.00 Herkul, kartaški junak — 16.15 Enkrat Izrael in nazaj — 17.00 Poročila — 17.05 Habakukov cirkus lutk — 17.35 Čebelica Maja — 18.00 Pisarna, pisarna — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Čarobna gora — 22.05 Šport — 23.40 Poročila.

ČETRTEK, 19. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Spet v Tibetu — 10.15 Čutili sonce na mojem obrazu — 10.45 Šport — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 15.00 Optimisti — 16.45 Tjulenj — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Levo od Pingvinov — 17.55 Otro-

kom za lahko noč — 18.00 Prosim k mizi — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 J. S. Bachovo brezuspešno potovanje v slavo — 22.00 Ljubljana — Celovec — 22.45 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 15. 4.: 17.30 Vedno ta televizija — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Naša mala farma — 19.15 Vrtovi sveta — japonska vrtna umetnost — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dixoin — Malekula se maščuje — 21.00 Avstrija, hiša zakladov — 21.15 Čas v sliki — Politika v petek — 22.15 Dan sove — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 14. 4.: 15.00 Politika v petek — 15.45 Vrtovi sveta — Japonska vrtna umetnost — 15.00 Dva krat sedem — 15.15 Živ pesek v puščavi Namib — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Tedenski pregled — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Manon — 22.30 Poročila — 22.40 Zahodno od St. Louisa — 0.00 Vrtovi sveta — japonska vrtna umetnost — 0.05 Poročila.

NEDELJA, 15. 4.: 9.00 Kako sigurna je prihodnost naše preteklosti — O acta da primavera — 11.00 ORF stereo koncert — 15.30 Svetlovna prvenstvo v Mala-crossu - 500 cm³ — 17.00 Spoznate melodijo? — 17.45 Rockline — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Primer za ljudskega advokata? — 20.15 Buona sera, Italia! — 21.45 Poročila in šport — 22.10 Dinastija — Denski klan — 22.55 Benny Hill — 23.20 Sto mojstrov — 23.30 Poročila.

PONEDELJEK, 16. 4.: 17.30 Kreta — izvor Evrope — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Heidi — 18.55 Fraggeljevi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zlati časi — 21.08 „Novi podnajemnik“ — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.10 Travnik — 23.55 Poročila.

TOREK, 17. 4.: 17.30 Orientacija — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Heidi — 18.55 Fraggeljevi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.00 Cate Plem Plem — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Klub 2 in poročila.

SREDA, 18. 4.: 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Heidi — 18.55 Fraggeljevi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Simpli-Revue — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Kulturni žurnal — 22.30 Miti bodačnosti — 23.40 Poročila.

ČETRTEK, 19. 4.: 16.55 18 ur pred usmrtiljivo — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Heidi — 18.55 Fraggeljevi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 TV križanka — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Klub 2.

LJUBLJANA

PETEK, 15. 4.: 8.50 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Narodna glasba: šentjernejski oktet — 17.55 Madro poletje, španska mladinska nanizanka — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Turizem — možnost in priložnost — 10.00 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Včeraj za jutri — 20.35 Ne prezrite — 20.50 Ura z Agatha Christie, angleška nanizanka — 21.45 Dnevnik — 22.00 Fant z zelenimi lasmi, ameriški film.

SOBOTA, 14. 4.: 8.00 Poročila — 8.05 Slovenske ljudske pravljice — 8.25 Ciciban, dober dan: Letališče — 8.40 Meseček, otroška serija — 9.10 Glasba za kitaro — 9.40 Spoznavanje naše naravne dediščine: Pohorje — 10.10 Diamanti na nebu, angleška

dokumentarna serija — 11.00 Včeraj, za jutri: Prešernijada, dokumentarna serija — 11.35 Ljudje in zemlja — 12.35 Poročila — 18.30 Skrivnostni svet Arthura Clarka, angleška dokumentarna serija — 19.15 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Najvišja karta, italijanski film — 22.05 Zrcalo tedna — 22.25 Dober večer, zabavno glasbena oddaja — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 15. 4.: 9.20 Poročila — 9.25 Živ žav, otroška matineja — 10.15 Madro poletje, španska otroška nanizanka — 10.45 Življenje Berliozu, francoska nadaljevanka — 11.40 625, oddaja za stik z gledalci — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 15.40 Poročila — 15.45 Mostovi — 16.15 Športna poročila — 16.00 Doma pred temo, ameriški film — 18.40 Gimnastika — Ljubljana 84, reportaža — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Nekaj vmesnega, nadaljevanka — 20.50 Športni pregled — 21.20 Portret Bratka Krefta — 21.45 Poročila.

PONEDELJEK, 16. 4.: 8.50 TV v šoli — 13.00 London: Pesem Evrovizije — 16.50 Poročila — 16.55 Jala, Jala, otroška serija — 17.25 Vojaški pakliči — 18.25 Podravski obzornik — 18.40 Pet minut za rekreacijo — 18.45 Zdravo, mladi — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Šepavi Alojz, švicarska TV drama — 21.05 Spoznana, neznana — 22.05 Dnevnik.

TOREK, 17. 4.: 8.50 TV v šoli — 16.25 Šolska TV — 17.25 Poročila — 17.30 Slovenske ljudske pravljice — 17.50 MPF Celje 83: Mladinski pevski zbori — 18.25 Gorenjski obzornik — 18.40 Mali svet: Kako nastane silkanica — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Življenje in dogodivščine Nicholasa Nicklebyja, angleška nadaljevanka — 21.00 Mednarodna obzorja — 22.00 Dnevnik — 22.15 Iz koncertnih dvoran.

SREDA, 18. 4.: 8.50 TV v šoli — 17.50 Poročila — 17.55 Pedenžep — 18.25 Zasavski obzornik — 18.40 Mozalk kratkega filma: Zabrisan spomin, francoski film — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Senca zemlje, tunizijski film — 21.30 Dnevnik — 21.40 Omizje.

ČETRTEK, 19. 4.: 8.50 TV v šoli — 16.45 Šolska TV — 17.45 Poročila — 17.50 Igrajmo se gledališče — 18.25 Dolenjski obzornik — 18.40 Obramba in samozagata — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Tednik — 20.55 Borgijci, angleška nadaljevanka — 21.50 Dnevnik — 21.55 Celovec — Ljubljana.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDEJE

PETEK, 15. 4.: 14.10 Obzornik — Domača imena — Veselo naokrog.

SOBOTA, 14. 4.: 9.00 Voščila.

NEDELJA, 15. 4.: 7.05 Duhovni nagovor — Voščila.

PONEDELJEK, 16. 4.: 14.10 Obzornik — Postne pesmi.

TOREK, 17. 4.: 9.30 Pisan svet — 14.10 Obzornik — Jazz za vas.

SREDA, 18. 4.: 14.10 Obzornik — Da jih ne pozabimo — Za starejše letnike.

ČETRTEK, 19. 4.: 14.10 Obzornik — L. Mav: „Pasijon po Mateju“ (izvajajo solisti in zbor obirsko-železniskega pevskega društva pod vodstvom Tomaža Holmarja).

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.

Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Rupprechter-Strasse 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, telex 422086 sndk a

Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

DISKUSIJA NA GRAŠKI UNIVERZI:

Obsodili so politiko ločevanja otrok

„Namesto integracije uganjate z vašimi predlogi za spremembo šolskih zakonov izolacijsko politiko,“ to je bil eden od očitkov, ki si jih je moral pustiti dopasti svobodnjak Mario Ferrari-Brunnenfeld zadnji teden v podijski diskusiji na Graški univerzi. Na diskusijo je vabil Klub slovenskih študentov v Gradcu skupaj z visokošolsko zvezo, sodelovali pa so še ravnatelj Reginald Vospernik in Franci Kukovica, dr. Valentin Inzko in Teodor Domej, diskusijo pa je zelo pregledno vodil dr. Erik Prunč.

Presenetljivo veliko je bilo zanimanje med študenti in univerzitetnimi učitelji. Okoli 200 poslušalcev se je zbralo v predavalnici B in se močno vključevalo v diskusijo, večina teh je bila proti ločevanju šolarjev.

Ravnatelj Reginald Vospernik je kot predsednik FUEV-a iz mednarodnega zornega kota odklanjal lo-

čevanje šolarjev ter poudaril, da je pri manjšinskem šolstvu vedno treba upoštevati konkretne razmere kot so se razvila v teku zgodovine. Dr. Valentin Inzko je govoril o vlogi cerkve v prizadevanju za sožitje in prdestavil stališče koordinacijskega odbora krške škofije proti nemškonalni politiki apartheida. Konkretne posledice ločevanja šolarjev pa je ravnatelj Kukovica razložil na posledicah, ki bi jih utrpela neposredna okolica Žitare vasi. Sodelavec Slovenskega znanstvenega inštituta Teodor Domej pa je razložil zgodovino germanizacijskega in asimilacijskega pritiska na manjšino. Nehote pa je Ferrari-Brunnenfeld sam potrdil učinke germanizacijske politike, ko je v začudenje vseh povedal, da je v mladosti sam znal „windisch“, je tudi 90 % vseh otrok blizu Škofjega dvora, ki so se nemščine naučili šele v ljudski šoli, kjer slovenščina ni imela prostora.

SJ sprašuje:
Je KHD del FP?

Predsednik koroške FPÖ Jörg Haider, je te dni demonstrativno podpisal ljudski referendum KHD-ja, ki zahteva ločevanje šolarjev po narodnosti. S tem podpisom je še enkrat potrdil duhovno sorodnost teh dveh desnih organizacij, ki vedno spet iniciirata pritisk na slovensko narodnostno skupnost.

„Ali KHD sedaj lahko pojmuje mo kot del FPÖ“, se zato sprašuje tudi novi predsednik Socialistične mladine v SPÖ Gerhard Mock in dodaja, da so dosedaj KHD bolj štel v ÖVP-jevski tabor, a da je po tem Haiderjevem podpisu referendumu na mestu bolj ugotovitev, da je KHD bil degradiran za poma-gača FPÖ-jevske politike.

Za dvojezičen radio

Na Dobraču bo v najkrajšem začel oddajati nov oddajnik ORF. Na Koroškem bomo torej dobili neke vrste četrti radijski program. Še aprila hočejo po besedah koroškega intendanta Felsbacha odločiti, kakšna naj bi bila programska struktura tega novega oddajnika, ki bo po časopisnih poročilih tako močan, da bo pokrtil celotno Koroško.

Ta načrt je sicer v prvi vrsti reakcija na privatne oddajnike, ki iz Kanalske doline delajo konkurenco ORF-u, odpira pa hkrati nove možnosti še na drugem področju: dosedanj regionalni program bi s to spremembo lahko postal dvojezičen val s celodnevni programom.

Slovenske organizacije se že precej časa trudijo za izboljšanje in razširitev radijskih oddaj. V tej zvezi je bilo že nekaj razgovorov tako na uradu zvez-

nega kanclerja kot tudi neposredno z odgovornimi v ORF, vendar ti razgovori niso rodili nobenih sadov.

Zato pa bi ob startu novega oddajnika upravičeno pričakovali, da se slovenski del enakopravno upošteva. Razširitev koroškega programa za 100 odstotkov se mora poznati tudi pri slovenskih oddajah. Ne samo, da bodo te oddaje dobile boljši oddajni čas, temveč tudi, da se bodo kvantitativno in kvalitativno razširile. Delež slovenskih oddaj v koroškem radiu naj bi se bistveno razširil, bodisi na novem valu bodisi na starem ali na obeh. Vsekakor pa se kot najbližja rešitev ponuja prestrukturiranje sedanje lokalnega vala v celodnevni dvojezičen program. Tako bi Ö Regional lahko dejansko postal Ö 2.

p.

Selani premagali Železno Kaplo 3:0

Srečni Selani! Sinča vas je oddala proti Labodu važno točko (2:2), Selani sami pa so premagali v dobri igri pred 500 gledalci Železno Kaplo 3:0. Sedaj so spet na prvem mestu. Po 16 tekmah imajo sedaj 22 točk in boljše razmerje golov kot Sinča vas, ki ima tudi 22 točk, vendar po 17 igrah. Kapelčani so z 20 točkami po 16 igrah na tretjem mestu.

Ker je Maria Rojach v zadnji igri premagala Železno Kaplo, so Selani že pred igro računali vsaj z eno točko. Seveda so tudi Kapelčani mislili na dober rezultat. Zato ne preseneča, da je prišlo nad 500 gledalcev.

Moštvo iz Sel je nastopilo v najmočnejši formaciji s tremi legionarji. Tudi Tone Hrovatič, ki je lani začasno zapustil moštvo, je že drugič bil zraven in spet bil eden najboljših, če ne najboljši. Gostje so začeta napadli z dvema napadalca. Zečez četrte ure jim je uspel zelo važen gol, ki je dvignil moralo. V 15. minuti je Tone Hrovatič iz prostega strela spravil žogo direktno v mrežo. To je iniciativnost Selanov še dvignilo. Iz prostega strela par minut navrh pa je padel še drugi odločilni gol. Tone Hrovatič je spet izvajal prosti strel, vratar je kratko odbil, Norbert Hribnik pa je bil v bližini in dal drugi gol.

Ob začetku drugega polčasa so domačini imeli svoj najboljši čas. Igrali so zelo napadalno in Nanti Olip je enkrat rešil le na liniji. Če bi Kapelčanom v tem trenutku uspel gol, se bi igra verjetno drugače obrnila. S srečo pa so Selani ta pritisk prestali, in si izborili spet lepe možnosti za zadetek.

Zaradi skoraj pretrde in borbene igre je sodnik posvaril ob začetku drugega polčasa tudi oba kapitana, da bo pri naslednjih prekrških trdo ukrepal. Ob naslednjem prekršku je zato sodnik sankcioniral Oražeta (Sele) in Blajsa (Železna Kapla), oba sta morala zapustiti igrišče. Ko je četrte ure pred koncem Golec še tretjič bil uspešen za Selane, so Kapelčani bolj ali manj resignirali. Ostalo je pri tej jasni zmagi gostov.

Naslednja igra Selanov proti Šmarjeti odpade, na selskem igrišču je še vedno kakih 30 cm snega.

1. razred D:					
1. Sele-Fara	16	7	8	1	28:14 22
2. Sinča vas	17	8	6	3	30:19 22
3. Železna Kapla	16	8	4	4	38:28 20
4. Klopinski jez.	17	5	10	2	25:21 20
5. St. Stefan	17	8	3	6	26:32 19
6. Grebinj	17	5	8	4	25:19 18
7. Grabštanj	17	7	3	7	41:35 17
8. Žitara vas	16	5	6	5	26:26 16
9. Frantschach	16	6	3	7	18:22 15
10. Smarjeta v R.	16	5	4	7	27:29 14
11. Ruda	17	5	4	8	17:24 14
12. Maria Rojach	17	5	3	9	24:38 13
13. Tinje	17	3	6	8	24:31 12
14. Labod	16	3	4	9	14:22 10

Vzhodna liga:

Šmihel spet poražen

Tokrat so morali Šmihelčani na težak teren v Šentandraž v Labodski dolini. Po trdi tekmi so bili poraženi tesno z 1:0. To je bil drugi poraz po vrsti. Moštvo iz Šmihela je tako obstalo pri 16 točkah in se po 17 igrah sedaj na 7. mestu lestvice.

V naslednji tekmi bodo Šmihelčani doma sprejeli moštvo iz St. Leonharda, ki jih je jeseni porazilo z 1:0.

Tomaszi zmagal, Erat 3.

V italijanskem Passo Rolle je bila zadnja sobota zaključna tekma evropskega pokala v smučarskih skokih. 50 skakalcev iz 8 držav je nastopilo, med drugim tudi Avstrijec Felder, Vettori in Resch ter Zahomčan Pavel Erat. Italijan Lido Tomasi si je osvojil zmago na tej finalni tekmi, pred zahodnim Nemcem Bauerjem in Eratom, ki je bil tudi najboljši Avstrijec. Zmagovalec evropskega pokala, Brejčev, je bil na 10. mestu.

Rezultati: 1. Tomasi (Ita) 218,7 (64-65), 2. Bauer (ZRN) 211,1 (63-63,5), 3. Erat (A) 202,5 (61,5-61), 4. Collin (Fra) 198,9 (60,5-60), 5. Resch (A) 191,1 (60-57), 8. Globočnik (Jug) 182,0 (57-58).

Končna razvrstitev za evropski pokal: 1. Brejčev (Bolg) 147, 2. Johansen (Nor) 97, 3. Colin (Fra) 84, 4. Tomasi (Ita) 75, 5. Svagerko (CSSR) 63, 6. Resch (Avstrija) 61.

Triatlon v Škocijanu

Predsednik ASKO Škocijan Hannes Sorger, župan Holzer z zastopniki frakcij ter dipl. inž. Franci Konicija so pretekli terek predstavili v Škocijanu koroškimi novinarjem najbolj spektakularno športno panogo Evrope, ki jo bodo priredili 1. julija v Škocijanu. Vsak tekmovalac mora najprej preplavati Klopinski jezero (2,1 km), s kolesom prevoziti 104,5 km, za zaključek pa še teči 20,1 km. Prireditve so predstavili že prej v Ljubljani, ker si pričakujejo velik obisk ter sodelovanje športnikov iz Slovenije. Na Koroškem je bil k predstaviti izrecno vabljen tudi frakcijski vodja Gospodarske liste Franci Konicija, ki je s svojim nastopom na tiskovni konferenci na nazoren način dokumentiral, da gre za skupno prireditve v korist vseh občanov Škocijana.

B. S.

Koroška liga počiva

Samo 6 od 14 moštev koroške lige je tekmovalo zadnjo soboto in nedeljo. Vse ostale tekme so zaradi neuporabljivosti igrišč morali odpovedati. Tudi tekma SAK - Irschen je odpadla.

Koroška liga je od vremenskih neprilik in dolge zime najbolj prizadet nogometni razred. Še prav posebno, ker se mora zaradi kvalifikacijskih tekem za vstop v višjo ligo, že zgodaj končati. Tako bo verjetno potrebno, da bodo nekatere tekme tudi ob delavnikih, saj npr. vodeče moštvo iz Trga (Feld-

kirchen) in Brnca (3.) že tri tekme nista igrali. Tudi SAK, Borovlje, Šmohor, Irschen, Lienz in VSV zaostajajo za dve igri.

Vsi rezultati treh tekem 18. kola pa so bili neodločeni: Piiberk - Lienz 0:0, PSV/ASK - SCA St. Veit 1:1, Radenthein - Brückl 1:1.

Koroško prvenstvo v šahu:

SŠK „OBIR“ prvak, SŠZ peti

Slovenski športni klub „Obir“ je dosegel svoj cilj. Šahisti kluba so v vzhodni skupini 3. razreda in okviru koroškega prvenstva osvojili z remijem v zadnjem kolu prvo mesto in bodo igrali prihodnjo sezono razred višje. Obirčani so iz devetih tekem iztržili skupno 47 točk, kar je zadostovalo za končno zmago v tej skupini. Najboljši igralec je bil Justin Pečanšek, ki ni zgubil niti ene partije. Pohvaliti pa je treba tudi vse ostale igralce, ki so prispevali k doslej največjemu uspehu šahovske sekcije, ki je bila ustanovljena leta 1981.

Šahisti Slovenske športne zveze iz Celovca pa so v soboto kljub porazu proti Weitensfeldu uspešno branili peto mesto v srednji skupini 3. razreda. Moštvo je zadnjo tekmo v okviru prvenstva izgubilo 1,5 proti 4,5. To pa je zadostovalo za že omenjeno dobro uvrstitev. SŠZ je v osmih tekmah dosegel 32 točk, najboljša igralca pa sta bila Gorazd Živkovič (6,5

točk) in Ivan Lukan (5,5 točk). Šahisti SŠZ pa bi letos z lahkoto osvojili še boljše mesto. Toda slaba disciplina nekaterih igralcev, ki niso prihajali na tekme in tako nasprotniku „podarili“ točke, je to preprečilo. Zgodilo se je to v pretekli sejni kar sedemkrat... Prvak v srednji skupini je postal WSG Wietersdorf II, drugo mesto pa je zasedlo moštvo Sveče III.

Še aprila, najkasneje v začetku meseca maja, pa bo prišlo do slovenskega derbija med šahisti „Obirja“ in SŠZ iz Celovca. Termin in kraj bo pravočasno sporočen.

NOGOMET

v nedeljo 15. aprila 1984

SAK - RADENTHEIN	ob 16.00 uri
SAK pod 23 - Radenthein pod 23	
Igrišče: Koschat	ob 14.00 uri
ŠMIHEL - ST. LEONHARD	
Šmihel pod 23 -	ob 16.00 uri
St. Leonhard pod 23	ob 14.00 uri

Pogoji Hrvatov za vstop v sosvet

Zvezni kancler Fred Sinowatz je prejšnji teden sprejel na lastno iniciativo predstavnike Hrvatskega kulturnega društva in predstavnike Konference županov hrvatskih in dvojezičnih občin na dvourni razgovor, da se bi z njimi pomenil o vstopu v sosvet za hrvatsko narodno skupnost. Delegacijo Hrvatskega kulturnega društva je vodil dr. Ivo Müller. Pogovore so na obeh straneh ocenili kot zelo konstruktivne, dogovorili pa so se naslednje: če bo zvezna vlada upoštevala vse zahteve, ki so jih gradiščanski Hrvati pismeno predložili že leta 1980 (v teh pismenih zahtevah je poleg zahteve po izpolnitvi člena 7 avstrijske državne pogodbe tudi zahteva po ustanovitvi posebne oddelka za manjšine pri uradu

zveznega kanclerja) potem bodo Hrvati v začetku leta 1985 stopili v manjšinski sosvet. Pogoji za vstop so tudi materialne narave: plača za urednika glasila „Hrvatske novine“ in za sekretarja Hrvatskega kulturnega društva. Kancler Sinowatz je za tisk že potrdil, da bi bil pripravljen izpolniti te pogoje.

V torek 10. aprila so se na Dunaju srečali predstavniki Hrvatskega kulturnega društva, Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev ter predsednik koordinacijskega odbora avstrijskih manjšin dr. Franci Zwitter na posvetu o trenutnem položaju manjšin v Avstriji.

20 let Društva pravnikov v gospodarstvu v Ljubljani

Društvo pravnikov v gospodarstvu v Ljubljani je v petek, dne 30. marca 1984 s slovesno sejo skupščine proslavilo 20-letnico svojega obstoja. Predsednik Rado Bohinc je v svojem slavnostnem govoru prikazal uspešno delo društva v dvajsetih letih svojega obstoja in s ponosom lahko ugotovil, da je bilo društvo ves čas in je tudi danes še animator in motor na področju gospodarskega prava v teoriji in praksi. Organiziralo in združilo je pravnike, ki delajo v gospodarskih organizacijah, in z rednimi strokovnimi predavanji in seminarji skrbelo za njihovo strokovno usposobitev. S pomočjo društva v Ljubljani so nastala podobna društva v drugih mestih in središčih Slovenije, ki so se vsa združila v Zvezo društev pravnikov v gospodarstvu Slovenije.

Trenutno ima samo društvo v Ljubljani okoli 400 članov in ima redne stike z drugimi društvi pravnikov v Sloveniji, v drugih republikah in posebno tesne zlasti z Društvom pravnikov v gospodarstvu na Reki,

pa tudi z društvom „Pravnik“ v Trstu, ki bo kmalu slavilo svojo stoletnico obstoja, in z Društvom koroških slovenskih pravnikov.

Slavnostni seji in skupščini so se zato poleg ogromnega števila članov udeležili tudi predstavniki prijateljskih društev pravnikov in mu čestitali k lepemu jubileju ter mu želeli uspešno delo še za nadaljnja desetletja.

Dr. Zwitter informiral pravnike o šolstvu

Predsednik Društva koroških slovenskih pravnikov, dr. Franci Zwitter je ob tej priložnosti seznanil zbor ljubljanskih pravnikov tudi s trenutnim naklepom nemških nacionalistov proti koedukaciji k dvojezičnemu pouku prijavljenih in neprijavljenih otrok, kar konec koncev pomeni poskus prenosa „Apartheid-politike“ v središče Evrope in s tem ogrožanje miru v tem tako sensibiliziranem prostoru. Spontano je zbor sklenil resolucijo v pomoč in podporo koroškim Slovincem proti tej nakani.

Lonci-žlice-kuhalnice-krožniki-pribor-predpasniki

Kuharski tečaj

V pisanih predpasnikih in z žlicami v rokah smo se zadnje sobote srečavali ob štedilnikih gospodinjske šole v Šentpetru pri Šentjakobu. Pretežno smo bile zastopane ženske razen enega moškega, ki je kazal spretnost in zanimanje za kuhanje. Fugger (Serbiclnova) Anica znana kuharska umetnica nas je učila, kako se pripravijo in skuhajo razne juhe, okusne mesne jedi s prilogami in slastne slaščice. Marsikatera od nas je pridobila poleg kuharske spretnosti tudi nekaj gramov.

Zadnjo soboto marca pa smo z Anico pripravili zaključni bife. Na pojedino smo povabili znanca, ki so se z velikim apetitom poslužili (tudi za oko) okusnih jedi.

Prav lepa hvala naši Anici.

T.

Danes zaključek

S četrtnim blokom prireditve bodo danes zvečer zaključili 4. dijaške kulturne dneve pod naslovom „Kontaktna leča 84“.

Ob 16. uri bo bral Michael Falschlehner iz svojih del; ob 16.30 uri bo „Verein für Incompetenz“ predvajal filme, ki se kritično bavijo s filmi, saj je kot pravijo „kino najbolj totalitarna oblika umetnosti“; ob 17. uri bo Velikovčan Erhard Zach pev kritične pesmi; ob 18. uri bo Heinz Weixelbaum bral svoje prispevke. Zadnjo programsko točko pa bo oblikoval „K&K Experimentaltheater“: s 70-minutnim multi-media-potovanjem bodo prikazali življenje ženske. Naslov: Frau ohne Eigenschaften (Zena brez lastnosti).